

**T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ALMAN DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI**

**Türk ve Alman Edebiyatında Polisiye Roman.
Celil OKER’ in “Çıplak Ceset” ile Petra HAMMESFAHR’ın “Der
Puppengräber” Adlı Eserleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Doç.Dr.Yılmaz KOÇ

HAZIRLAYAN
Tokcan KARAARSLAN

**KONYA
2006**

İÇİNDEKİLER

Ön Söz	5
1. Araştırmanın Durumu ve Metodu	7
2. Giriş	11
3. Türk Edebiyatında Roman Kavramı	12
3.1. Tanımı ve Gelişimi	12
3.2. Türk Edebiyatı Dönemlerinde Roman Kavramı	14
3.2.1. İslamlıktan Önce Türk Edebiyatında Roman	14
3.2.2. İslam Uygarlığı Çevresinde Türk Edebiyatında Roman	15
3.2.3. Batı Uygarlığı Çevresinde Türk Edebiyatında Roman	16
4. Alman Edebiyatında Roman Kavramı	18
5. Polisiye Kavramı	22
6. Celil Oker ve Eseri Çıplak Ceset Üzerine Yapılan Araştırma	31
6.1 . Celil Oker’in Hayatı	31
6.2 . Celil Oker’in Eserleri	31
6.3 . Celil Oker’in “Çıplak Ceset” İsimli Romanının Edebi Açıdan İncelenmesi	32
6.3.1. Romanın Özeti	32
6.3.2. Eserdeki Figürler	38
6.3.2.1. Remzi Ünal	38
6.3.2.2. Yusuf Sarı	39
6.3.2.3. İbrahim Sarı, İbo	40
6.3.2.4. Zuhâl	41

6.3.2.5. Sinem Kocamercan	42
6.3.2.6. Dekan Kurtar Toprak	42
6.3.2.7. Dayı	44
6.3.3. Eserdeki Dil ve Anlatım Teknikleri	45
6.3.3.1. Dil	45
6.3.3.2. Anlatım Teknikleri	45
6.3.3.2.1. Birinci Tekil Şahıs Anlatımı	45
6.3.3.2.2. İç Monolog	46
6.3.3.2.3. Monolog	46
6.3.3.2.4. Haber	46
6.3.3.2.5. Alay, İroni	47
6.3.3.2.6. Kahraman Anlatıcının Bakış Açısı	47
6.3.3.2.7. Tasvir	48
7. Petra Hammesfahr ve Eseri Der Pubbengräber Üzerine	
Yapılan Araştırma	49
7.1. Petra Hammesfahr Hayatı	49
7.2. Petra Hammesfahr Eserleri	49
7.3. Petra Hammesfahr'ın "Der Pubbengräber" İsimli Romanının Edebi	
Açıdan İncelenmesi	51
7.3.1. Romanın Özeti	51
7.3.2. Eserdeki Figürler	57
7.3.2.1. Benjamin Schlösser, Ben	57
7.3.2.2. Trude Schlösser	58
7.3.2.3. Jakob Schlösser	59
7.3.2.4. Heinz Lukka	61

7.3.3. Eserdeki Dil ve Anlatım Teknikleri	62
7.3.3.1. Dil	62
7.3.3.2. Anlatım Teknikleri.....	62
7.3.3.2.1. Üçüncü Tekil Şahıs Anlatımı.....	62
7.3.3.2.2. Müşahit Anlatıcıya Ait Bakış Açısı	63
7.3.3.2.3. İç Monolog.....	63
7.3.3.2.4. Dış Monolog	64
7.3.3.2.5. Alay, İroni	64
7.3.3.2.6. Tasvir	64
7.3.3.2.7. Geriye Dönüş Tekniği.....	65
7.3.3.2.8. Kahraman Anlatıcının Bakış Açısı	66
8. İki Eserin Edebi Olarak Karşılaştırılması.....	67
9. Sonuç	73
Kaynakça	76

ÖN SÖZ

Edebiyatın önemli düzyazı türlerinden biri olan roman, bir kişinin yaşadıklarını yer-zaman-insan üçgeninde geniş bir yelpazede inceler. Romanın konuları, tekniği, figürleri günümüze kadar farklılaşıp gelişse de sabit olan hep insandır. Romanda her çeşit insan tipi işlenebilir. Önemli bir nokta ise; roman günümüzde sadece sayfalarda kalmamaktadır. Yazı, sinema vasıtasıyla siluet olarak perdeye yansımaktadır. Bu da evrensel bir kavram olan edebiyatın daha geniş kitlelere yansımalarını doğurmaktadır.

Toplumda cinayet, tecavüz, gasp, terör, hırsızlık, fuhuş... gibi pek çok olay varken yazarların bu duruma kayıtsız kalmamaları doğaldır. Uzunca bir dönem ticari bir meta ya da eğlendirici edebiyat olarak nitelenen polisiye gerek kurgu gerekse edebi boyutu ile roman türleri içerisinde yerini almıştır. Tarihi, psikolojik, aşk, macera gibi konuların yanında polisiye konulu edebi yönden değerli romanlarda bu alanda bir yer edinmiştir.

Türk ve Alman Edebiyatında Polisiye Roman. Celil OKER’ in “Çıplak Ceset” ile Petra HAMMESFAHR’ın “Der Puppengäber” Adlı Eserleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma” konulu tezimde adı geçen eserleri karşılaştırdım.

Tez beş ana bölümden oluşturuldu. Türk ve Alman Edebiyat' ında romanın tarihsel gelişimi. Genel olarak polisiye kavramı, Celil OKER'in yazarlığı, hayatı, eseri ve Petra HAMMESFAHR'ın yazarlığı, hayatı, eseri inceleme konusu olmuştur.

Bu iki eserin dili, anlatımı, konusu, kahramanları, romanların sonuçları, romanlar hakkındaki eleştiri ve beğeniler yani eserlerin benzer ve farklı yönleri mukayeseli olarak incelendi.

Çalışmamda yardımlarını esirgemeyen, eşim Gönül KARAARSLAN' a; değerli hocam Doç. Dr. Yılmaz KOÇ' a teşekkürü bir borç bilirim.

2006

Tokcan KARAARSLAN

1. Araştırmanın Durumu ve Metodu

Araştırmaya Türk ve Alman edebiyatında polisiye roman (Kriminal Roman/Krimi) kavramı hakkında kaynak taraması ile başlanmıştır. Edebi kaynaklar incelendiğinde ise polisiye roman kavramı hakkında ulaşabilecek fazlaca bir esere rastlanılmamıştır. Buna rağmen internet polisiye romanlar konu alan araştırmalar incelememize kaynaklık etmiştir.

Gürsel Aytaç'ın **Yeni Alman Edebiyatı Tarihi** adlı kitabı Alman edebiyatı tarihi açısından son derece önemli bilgiler içermektedir. Alman edebiyatı dönemleri, eserleri, yazarları, akımları, etkilenme ve etkileme süreçleri, evrensel edebiyat bilimine katkısı bağlamında değerli bir başvuru kaynağıdır. Bu yönü ile Alman romanı araştırmamızda yazarın adı geçen kitabından incelenecektir.¹

Türk edebiyatı tarihinin büyük üstatlarından Fuad Köprülü'nün **Türk Edebiyat Tarihi** adlı eseri alanında önemli bir kaynaktır. Edebiyat dünyası tarafından da başlıca başvuru kaynağı olarak görülmektedir. Türk edebiyatının dönemleri, akımları, gelişimi, etkileri bu kaynaktan araştırılacaktır.²

Polisiye romanın kaynağı aldığı suç kavramı hakkında yazılmış önemli eserler arasında Sulhi Dönmezer'in **Kriminoloji** isimli kitabı yer almaktadır. **Kriminoloji** adlı eserde suç kavramı çeşitli yönleriyle değerlendirilmekte ve irdelenmektedir. Bu alanda uluslararası bir çalışma niteliğindeki eser hukuktan, sosyolojiye, psikolojiye geniş bir alanda takip edilmektedir. Bahar, Sosyoloji adlı çalışması suçun terminolojik tanımı ve değerlendirilmesin açısından araştırmamızda yararlanılacaktır.³

¹ Ayrıca Bkz. SALİHOĞLU, Hüseyin: Alman Kültür Tarihi, İmge Kitapevi, Ankara 1983, TEPEBAŞILI, Fatih: Edebiyat ve Roman, Çizgi Kitapevi, Konya 2001, ECEVİT, Yıldız: İsviçre-Alman Edebiyatı, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2000,

² Ayrıca Bkz. AKYÜZ, Kenan: Modern Türk Edebiyatının Ana Çizgileri, İnkılap Kitapevi, İstanbul 1982, KUDRET, Cevdet: Örnekle Türk Edebiyatı Tarihi, Kültür Bakanlığı Başvuru Kitapları, Ümit Yayıncılık, Ankara 1995, MORAN, Berna: Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış 1 Ahmet Mithat'tan A.H. Tanpınar'a, İletişim Yayınları, İstanbul 1998

³ BAHAR, Halil İbrahim: Sosyoloji, Siyasal Yayınevi, Ankara 2005, POLAT, Oğuz: Adli Tıp, Der Yayınları, İstanbul 2001, İÇLİ, Tülin: Kriminoloji, Martı Kitap ve Yayınevi, Ankara 2004

Roman sanatı ve incelemesi ile karşılaştırmalı edebiyat biliminin temel kavramları üzerine Gürsel Aytaç'ın **Karşılaştırmalı Edebiyat Bilimi** adlı eseri araştırmamıza bu bağlamda yön verecektir.⁴

<http://deutsche-krimi-autoren.de> ve <http://www.krimilexikon.de>, Almanya'da Kriminal roman (polisiye roman) yazan yazarlar hakkında içerdiği bilgilerden faydalanılacaktır.

<http://www.wikipedia.org/wiki/kriminalroman>, Ladethin, Volker: Aufklärung vor der Aufklärung, literarische Dedektive im deutschen Mittelalter, in Armin Arnold(Hrsg.) Sherlock Holmes auf der Hintertreppe. Aufsätze zur Kriminalliteratur, Bonn 1981 (=Studien zur Germanistik, Anglistik und Komparatistik, Bd.106), S.82-113

Suerbaum, Ulrich: Krimi.Eine Analyse der Gattung, Stuttgart: Reclam 1984
Mandel, Ernest: Ein schöner Mord. Sozialgeschichte des Kriminalromans. Athenäum, Frankfurt.M.1987, S-172

Vogt, Jochen (Hrsg.): Der Kriminalroman. Poetik-Theorie-Geschichte. UTB für Wissenschaft, Band 8147. Fink, München 1998, S-581 ISBN 3-8252-8147-7 (UTB)

Horsley, Lec: Twentieth-Century Crime Fiction. Oxford University Press 2005

<http://krimifestival-muenchen.de>, Almanya'da Münih kentinde düzenlenen ve polisiye dalında yazılmış kitap fuarı incelenecektir.

⁴ Ayrıca Bkz.AKTAŞ,Şerif: Roman Sanatı ve Roman İncelemesine Giriş, Akçağ Yayınları, Ankara 2005, AYTAÇ,Gürsel: Türk Romanları Üzerine İncelemeler, Gündoğan Yayınları, Ankara 1990, BEST, Otto.F. : Handbuch literarischer Fachbegriffe, Definitionen und Beispiele, Fischer Verlag, 8.Aufl Frankfurt 1987, BRAAK, Ivo : Poetik in Stichworten, Ferdinand Hirt Verlag,6.Auflage, Kiel 1980

<http://www.krimi-couch.de/krimis/krimi-autoren-a-z.html>, Almanya internet dağıtım ağında yayın yapan sitede dünya çapında polisiye roman dalında eserler ve yazarlar hakkındaki geniş bilgi ağı araştırmamızda kullanılacaktır.

<http://de.wikipedia.org/wiki/kriminalfilm>, Knut. Hickenthier (Hrsg.) Katja, Schumann et al: Filmgenres: Kriminalfilm. Universal-Bibliothek Nr.18408. Reclam, Stuttgart 2005,

Georg Seesslen: Dedektive. Mord im Kino. Grundlagen des populären films. Schüren, Marburg 1998

Meinolf Zurhorst: Lexikon des Kriminal films. Mit mehr als 400 filmen son 1900 bis heute. Heyne, München 1993

Hans-G.Keller, J.M.Thri, Meinolf Zuhorst, Georg Seesslen: Der Gangster-Film, Regisseure, Stars, Autoren, Spezialisten, Themen und Filme von A-2, Emyklopädie des populären Films, Band 8,Roloft und Seesslen, München 1977

isimli Alman internet kaynakları ile,

<http://polisiye.com.>, T. Kakinç'ın 100 Filmde başlangıcından günümüze gerilim/polisiye filmlere başlıklı yazı ülkemizde polisiye roman tarihi, türleri, değer yargıları konularında içerdiği bilgilerle incelenecektir.

<http://istegenç.com.tr.>, yazarı kaynağında belirtilmemesine rağmen (suçlu bu odadakilerden biri!) adlı makale polisiyenin gelişimi hakkında verdiği bilgiler yönüyle incelenecektir.

<http://www.matbuat.com/konular/edebiyat/edebiyatpolisiye.htm>, adresinde A.Ömer Türkeş'in Akıl'lı Romantik Edebiyat, A.Ömer Türkeş-Aksu Bora'nın Hem 'cool', hem..., A.Ömer Türkeş-Aksu Bora'nın Bir tür "tirildeme" romanı, A.Ömer Türkeş-Aksu Bora'nın Polisiye, ama bilimkurgu adlı makaleleri polisiye romanın dünyada ve Türkiye'de gelişimi, tarihçesi, türleri ve ülkemiz edebiyatına yansımaları konusunda aydınlatıcı bilgileri araştırmamızda irdelenecektir.

<http://wikipedia.org/wiki/polisiye>, polisiye hakkında içerdiği genel bilgiler nedeniyle incelenecektir.

Anılan internet kaynaklarında polisiye roman kavramı konusunda yayınlanmış ve isimleri verilmiş olan birkaç eserden alıntı ve derlemeler içeren makaleler çalışmamıza ışık tutacaktır. Genel hatlarıyla polisiye roman kavramı, tanımı, gelişimi, türleri bu alanda verilmiş eserler ve yazarları hakkında önemli bilgiler bu kaynaklardan alınmıştır.

Bu bağlamda incelediğimiz kaynaklar dünyada polisiye romanın tanımı, gelişimi, tür, yazar ve kurgu olarak içerdiği kategorik bilgiler araştırmamızın temel çıkış noktası olmuştur.

Polisiye roman kavramı ile ilgili anılan kaynakların değerlendirilmesinde ortaya çıkan sonuç bilgilerin yüzeysel ve tanımsal olduğudur. Polisiye roman olgusunun derinlemesine incelenmediği görülmektedir. Bu türün konusunu aldığı suç terimi ve bu alana etki eden sosyoloji-psikoloji-kültür gibi öğelerin incelenmediği anlaşılmaktadır. Yine polisiyenin eleştirisi ve öğretisi de araştırmalarda görülen eksikliklerdir.

Karşılaştırmalı edebiyat alanında birçok çalışma yapılmasına rağmen polisiye roman konusunda akademik ve bilimsel anlamda bir çalışmanın olmaması araştırmamızın özgünlüğünü ortaya koymaktadır. Ele alınan kaynaklardan farklı olarak çalışmamızda karşılaştırma yaptığımız yazarlar ve eserlerinin dışında polisiye roman kavramına etki eden unsurlar ve polisiye romanın etkilediği unsunlar incelenecektir.

Bu eserleri incelerken metne bağlı inceleme metodundan faydalanmıştır. Edebiyat bilimi dışında polisiye roman konusunda etki eden diğer bilimsel disiplinleri de araştırmaya tabi tutulmuştur. Ayrıca görsel bir sanat dalı olan sinema dünyası da araştırmamızda önemli bir yer almıştır. Bunun yanı sıra internet ortamındaki dijital gazete ve dergi arşivleri de incelememize kaynaklık edecektir.

2. GİRİŞ

Edebiyat dünyasında yükselen bir değer olarak karşımıza çıkmasında, günümüzde artık birçok eserin kurgusu nedeniyle polisiye tarzı içinde telaffuz edilmesinin de katkısının olduğu bir gerçektir. Edebiyat çevrelerince yıllarca görmezden gelinen ya bir fantezi ya da eğlendirici olarak nitelenen ya da diğer roman türleri arasından herhangi birine dâhil edilen polisiye ısrarla farklı ele alınması gerektiğini artık bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bizde bu araştırmamızda edebiyattan, sinema ve televizyona kadar geniş bir alanda ilgi gören polisiye kavramını inceledik. Dünya da milyonlarca insan tarafından okunan polisiye romanlar üzerine ülkemizde bilimsel bir çalışmanın yapılmamış olması bu kararı almamızda en büyük etken olmuştur. Bu kadar sevilen polisiye romanlar sadece edebiyat dünyası içerisinde kalmayıp sinema ve televizyon filmleri vasıtasıyla yine tüm dünyada milyonlarca insanın beğeni göstermiş olması ilgimizi daha da arttırmıştır.

Araştırmamıza polisiye romanların çıkış noktasından başlamak üzere tarihsel gelişimi ve bu kavra etki eden unsurların da etkilerini inceleyerek seçtiğimiz eserlerde bu noktaları irdeledik. Araştırmayı sadece edebi kavramlarla sınırlamayıp suç kavramı ve onun ardındaki sosyolojik unsurları da incelemeye tabi tuttuk. Ancak araştırmamızda çektiğimiz bilimsel kaynak sıkıntısı bizi alternatif kaynaklara yöneltti. Bir sıkıntı ise bize başka bir dünyanın kapılarını açmıştır. Sinema dünyası da bir anlamda araştırmamız içerisinde yer almış oldu. Bunun yanı sıra internet ortamı bize yardımcı olan diğer bir öge olmuştur.

Araştırmamızda Türk ve Alman Edebiyatı'nda seçtiğimiz, polisiye roman dalında ülkelerinde ödül kazanmış olan yazarlar Celil Oker'in Çıplak Ceset ile Petra Hammesfahr'ın Der Puppengräber isimli romanlarını edebi açıdan inceledik. Bu incelemede her iki eserin dil, anlatım ve kurgu özellikleri karşılaştırılmıştır.

3. TÜRK EDEBİYATINDA ROMAN KAVRAMI

3.1. Tanımı ve Gelişimi

Çıkış kaynağına bakacak olursak Roman sözü, adını Roma'dan alır. Yazı dili olan Latince'den sonra Roman, çevresinde halk diliyle yazılmış hikâyelere denirdi. Giderek bugünkü anlamını kazanmıştır.

Roman; insanın veya çevrenin karakterlerini, göreneklerini inceleyen, serüvenlerini anlatan, duygu ve tutkularını çözümleyen, kurmaca veya gerçek olaylara dayanan uzun edebi tür ve türde yazılmış eserlere denir. Türkçeye Fransızcadan geçmiştir.

Kurgular yalnızca gerçek olaylardan ibaret olmayıp hayal ile gerçek arasında edebi bir anlatımla her okuyucunun zihninde oluşturduğu dünyasına adeta bir yolculuktur.

Belli bir tarihsel ya da coğrafi çevre içindeki belli bir kişi ya da grup insanın başından geçenleri, bu insan ya da insanların iç ve dış yaşantılarını belli bir kronolojik, mantıksal, duygusal ya da sanatsal ilişkiyi gözeterek öyküleyen ve belli bir uzunluğu aşan anlatılar için kullanılan edebi bir terimdir. Edebi türler içerisinde en yenisidir. Çünkü matbaanın bulunması ve kentsoylu bir okur kitlesinin ortaya çıkmasından sonra gelişmiştir.

Tarihsel, coğrafik hatta bilimsel olaylar bile yazarların hayal dünyasında farklı yorumlanarak edebileştirilmiştir. Geçmişte olmuş olaylar bazen bir aşk hikâyesi bazen de bir küçük çocuğun evinin camından hayal dünyasına bakışı ile muhteşem metinlere dönüşmüştür.

Tanımlanması zor bir edebi türdür. Gelişmesini tamamlamamış bir türdür denilebilir. Çünkü geçen her yeni gün insanoğlu yeni olgu ile karşılaşmakta ve hayaller, beklentiler değişmekte bir anlamda dünya her gün yeni bir dünya keşfetmektedir.

Roman düzyazıyla yazılır. Anlatılan olaylar kahramanlık öyküleri değil, sıradan insanların günlük yaşantılarıdır. Anlatılan olaylar, saraylar ve savaş alanları gibi destansı mekânlarda değil, sokaklar, evler, meyhaneler gibi sıradan mekânlarda geçer. Olaylara yön veren tanrılar değil, kişilerin kendi tutum, davranış, duygu ve düşünceleridir. Kullanılan dil, nazım türlerinde olduğu gibi fazlaca süslü olmayıp konuşma dilinde yazılan romanlar da vardır.

Roman, tarihe en çok bağlı olan edebiyat türüdür. Toplumsal, politik olaylar gelişmelerle de yakın ilişkidir.

Roman, felsefe ve sanattan boş inançları kovmak ve bunların yerine akıl ve gerçeği geçirmek isteyen bir kültürel dönüşümün ürünüdür. Bu nedenle toplumların gelişimine; yani tarihe kopmaz biçimde bağlıdır. İnsanı, öncelikle toplumsal ve tarihsel bir varlık olarak konu alan ilk sanat türüdür.⁵

Türkiye’de batılı anlamda ilk roman Tanzimat döneminde verildi. İlki Yusuf Kamil Paşa’nın 1859’da yapıp 1862’de bastırdığı Fenelon’un Telemxue çevirisidir. Çoğu araştırmalar, Şemseddin Sami’nin 1872’de yayınladığı Taaşuk-ı Talat ve Fıtra’nın Batılı anlamda ilk Türk romanı olduğu üzerinde birleşir.

Düzyazı-anlatımın uzun türü roman, kapsamlı yapısı nedeniyle, çağın birçok sorununun estetik boyutu taşınarak irdelendiği bir edebiyat türü olmuştur.⁶

Türk edebiyatı tarihi, Türk tarihinin akışına paralel olarak, başlıca üç döneme ayrılır.

a-İslamlıktan önce Türk edebiyatı,
(Başlangıçtan XI.yüzyıla kadar)

b- İslam uygarlığı çevresinde Türk edebiyatı
(XI.yüzyıldan XIX.yüzyıl ortalarına kadar)

⁵ [http:// wikipedia.org/wiki/Roman](http://wikipedia.org/wiki/Roman),22/09/2006

⁶ ECEVİT,Yıldız: İsviçre-Alman Edebiyatı,Kültür Bakanlığı Yayınları,Ankara,2000 ,s.92

c-Batı uygarlığı çevresinde Türk Edebiyatı
(XIX.yüzyıl ortalarından bugüne kadar)⁷

Yukarıdaki üç bölümde Türk romanının incelemesi şu şekildedir:

3.2. Türk Edebiyatı Dönemlerinde Roman Kavramı

3.2.1. İslamlıktan Önce Türk Edebiyatı

Bu dönemde Türk Edebiyatı iki koldan ilerlemiştir. Yazının henüz icat edilmediği dönemlerde Türkler, Hazar Denizi'nin doğusunda yaşıyorlardı. Sözlü edebiyat dönemi diye anılan bu devirde eserler genellikle manzum, ortaklaşadır ve dinsel törenlerden doğmuştur. Şamanizm, Budizm gibi dinlerin etkisiyle Şaman, Kam, Baksı adı verilen ve toplum büyüğünün liderliğinde oluşan şöenlerde dile gelen pek çok eser vardır. Günümüz atasözlerinin karşılığı olan savlar, cenaze törenlerinde acıların dile getirildiği sagular, kopuz eşliğinde güzel konuların yazıldığı koşuklar ve günümüz hikâye ve romanın o dönemdeki karşılığı olan destanlar başlıca ürünlerdir.

Milletlerin başından geçen ve derin izler bırakan göç, felaketler, savaşlar gibi durumlar olağanüstülikle de süslenince uzun şiirler yani destanlar oluşmuştur. Destanlar doğal ve yapay olmak üzere ikiye ayrılırlar. Örneğin Uygurların Türeyiş ve Göç destanı doğaldır. Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın kaleme aldığı Üç Şehitler Destanı yapay destandır. İnsanın belli bir mekanda, belli bir zaman diliminde başından geçenlerin tasvir ve tahlil yapılarak belli bir teknikle dile getirilmiş hali olan romanın özellikleri, İslam öncesi edebiyatımızdaki destanların özellikleriyle bağdaşmaktadır.

⁷ KUDRET, Cevdet: Türk Edebiyatı Tarihi, Kültür Bakanlığı Başvuru Kitapları, Ümit Yayıncılık, Ankara, 1995. s.XV

Bu dönemin diğerkolu ise Türkleri ilk yazılı eseri sayılan Orhun Abideleri'nin oluşturduğu yazılı dönemdir.

3.2.2. İslam Uygarlığı Çevresinde Türk Edebiyatı

Türkler, Orta Asya'dan Maverâünnehir bölgesine göç ettiğinde İslamiyeti de kabul ettiler. İslamiyet ve Kuran dilinin etkisiyle Türkçeye Arap ve Fars dilinden pek çok sözcük girdi. Bu dönem, Halk ve Divan Edebiyatı olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Romanın karşılığı sayılabilen nazım ve nesir türleri ise bu iki edebiyatta da vardır.

Halk edebiyatı, halkın içinde doğmuş Divan edebiyatına göre dili daha sade olan bir dönemdir. Halkın inanç, duygu ve sosyal meselelerini de dile getiren eserler çokça vardır.

Genellikle birbirine bu dünyada kavuşamayan sevgililerin başlarından geçen olaylarını, türküler ve deyişlerle süsleyerek, saz eşliğinde, uzun kış akşamlarında dile getiren (özellikle Doğu Anadolu) aşıklar, günümüz romanlarının da bir nevi temelini atmıştır. Halk hikayesi denilen bu eserler önceleri sadece sözde olsa da sonradan yazıya da geçirilmiştir. Şah İsmail, Kerem ile Aslı, Ferhat ile Şirin o dönemde, elden düşürülmeyen romanlar gibi, insanda bağımlılık yapıp günler boyunca söylenip dinlenmiştir.

Divan Edebiyatında ise beyitlerle yazılan, beyit sayısı en uzun ve sınırsız olan günümüz romanlarının karşılığı olan mesneviler vardır. Mesneviler konuları bakımından aynen roman gibi çeşitlenir. Örneğin Fuzuli'nin Leyla vü Mecnun mesnevisi aşk; Ahmedî'nin İskendernâme mesnevisi yiğitlik; Şeyhi'nin Harnâme adlı mesnevisi hiciv-mizahidir. Mesneviler İslam öncesinde destanların; günümüzde roman ve hikâyelerin karşılığıdır.

3.2.3. Batı Uygarlığı Çevresinde Türk Edebiyatı

Yenileşme hareketi olarak da bilinen Tanzimat Fermanı'nın ilanı edebiyatta batılaşmanın da ilk basamağıdır. Tanzimat Döneminde yeni edebi türler meydana gelmiştir. Şemsettin Sami'nin yazdığı ilk roman Taaşuk-ı Talat Fitnat (Talat ve Fitnat'ın Aşkları) bu dönemdedir. Recaizade Mahmut Ekrem'in Araba Sevdası adlı ilk realist romanı, Nabızade Nazım'ın ilk köy romanı Karabibik, Namık Kemal'in (ilk edebi romanı) İntibah ve (ilk tarihi roman) Cezmi gösteriyor ki konu bakımından ilk roman türleri Tanzimat Döneminde verilmiştir.

Salon edebiyatı olarak da bilinen Servet-i Fünun romanlarında ise Tanzimat döneminde anlatılan Anadolu, vatan, hürriyet gibi konular yerine İstanbul'un konakları, köşkları ve bu yerler içinde yaşayan insanların psikolojileri anlatılmıştır. Bu dönemde Türk edebiyatının ilk teknik büyük romancısı Halit Ziya Uşaklıgil'in Mavi ve Siyah adlı romanı batılı teknikle yazılan ilk romandır. Ayrıca bu dönemde ilk psikolojik roman olan Eylül'ü Mehmet Rauf kaleme almıştır.

Romanların konuları aşk ve tabiat olan Fecr-i Ati'cilere de katılmayıp bağımsız yazar olarak tanınan Hüseyin Rahmi Gürpınar, Türk romanına sokak dilini ve yaşamını girdiren önemli yazarımızdır. Türk romanında toplumun ve çeşitli tipleri mizah yoluyla eleştiren, batıl inanç sahipleri, şöhret düşkünlerini, hırslı ve aptal tipleri sosyal eleştirilerle yazarak Cumhuriyet döneminde ve günümüzdeki roman çeşitliliğine temel hazırlamıştır.

Dilde sadeleşme, halka yönelme ve ulusal değerlere dönüş, onları dile getirme maksadıyla bir araya gelen Milli Edebiyatçılar ise fert hayatından toplum hayatına açılmıştır. Sosyal meselelere ağırlık verilmiştir. Servet-i Fünun ve Fecr-i Ati'de İstanbul anlatılırken, bu dönemde romanların konuları Anadolu ve Kurtuluş Savaşı'dır. 1923'ten günümüze kadar olan zamanda ise roman konuları çeşitliliğini sürdürmüştür.

Türkiye’de roman, Avrupa’da olduğu gibi toplumsal koşullar sonucu doğmuş bir anlatı türü değildir ama Batı’dan ithal ettiğimiz roman bizde olduğu şekli ve yüklendiği işlevi anlamak için hem geleneksel hikâye türümüzü hem de tarihsel ve toplumsal koşullara bakmamız gerekir.⁸

Fatih Tepebaşılı romanın kavramının kökeni üzerine yaptığı değerlendirmesinde;“ Bu yüzden roman, Avupalıdır, Avrupa kültürünün eseridir. Avrupa’ nın sosyo- kültürel gelişimi ve düşünce tarihinin kilometre taşları, roman ile birlikte ve kısaca romanda izlenebilir.⁹ demektedir.

⁸ MORAN,Berna:Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış 1(Ahmet Mithat’tan A.H.Tanpınar’a,İletişim Yayınları,İstanbul,1983,s.10

⁹ TEPEBAŞILI,Fatih: Edebiyat ve Roman, Çizgi Kitapevi, Konya 2001, s.21

4. ALMAN EDEBİYATINDA ROMAN KAVRAMI

Alman Edebiyatı ve roman kavramına başlamadan önce Alman dilinin başlangıç noktası Hüseyin SALİHOĞLU 'na göre: “3.yy ortalarında Gotlar, Ermanereich'in yönetiminde bugünkü Güney Rusya'da ilk kez büyük bir büyük bir Cermen imparatorluğu kurdular. Bu kabile daha önce Hıristiyanlığı kabul etmişti. Wulfila adındaki papazları İncil'i Gotçaya çevirdi. Çeviri yapmak için önce bir yazı dili oluşturmak zorunda kaldı. İncilin bu çevirisi Cermenlerin ilk yazılı belgesidir. Gotik yazı dili ile bugünkü Alman dili birbirinden çok farklıdır, bununla birlikte Almancanın oluşumunda temel basamak işlevini gören unsurlardan biri olduğunu söyleyebiliriz.” dir.¹⁰

Fatih Tepebaşı'ya göre roman kavramı şöyledir. “ Daha 13.yüzyılda roman kelimesi, Latince dışında, yani halkın diliyle yazılmış metinler anlamında kullanılırdı. Birkaç yüzyıl süren bir sürecin sonunda kelime, anlam daralmasına uğradı ve 17/18. yüzyıldan itibaren şimdiki anlamında kullanılmaya başlandı.¹¹

Alman Edebiyat tarihi için Alman destanları içerisinde en ünlüsü ve tanınanı olan Nibelung'ların önemi çok büyüktür. Alman Edebiyatına da roman kavramı Fransa'dan girmiştir.12.yy da oluşturulan baş yapıtlar Romans olarak nitelendirilmiştir.

1517' de başlayan reform hareketlerine kadar Almanya'da eserlerin Hümanizmin etkisinde Eski Yunan tarih ve felsefesinin etkisinde daha çok Latince yazıldığı görülmektedir. Ancak Luther'in İncil çevirisi Alman Edebiyatı için çok önemlidir.

16. yüzyılda “ Matbaanın icadı ve geliştirilmesi sonucu kitaplar ucuzlanmış ve çoğalmıştır. Öğretim kurumlarının da gelişmesiyle okuryazar oranı artmış, halk okuma zevki edinmiştir. 16 yüzyılda halkın zevkine ve seviyesine hitap eden

¹⁰ SALİHOĞLU,Hüseyin:Alman Kültür Tarihi,İmge Kitapevi,Ankara,s.11

¹¹ TEPEBAŞILI,Fatih: Edebiyat ve Roman, Çizgi Kitapevi, Konya 2001,s.45

kitapların yazılması oldukça yaygınlaşır. Eski şövalye destanları (Ritterepen) ve kahramanlık efsaneleri, çoğu kere Fransız edebiyatından aktarma eğlence romanlar, 16 yüzyıl Alman halkının okuma merakını tatmin ediyordu. Volksbücher adıyla edebiyata geçen bu kitaplara, doğrudan doğruya Alman edebiyatının verileri de karışmıştır.¹²

1600'lü yıllarla birlikte Hümanist akım yerini Barok tarzına bırakmıştır. Özellikle Barok dönemi ile birlikte yaşanan 30 yıl savaşları ve yaklaşık nüfusun üçte birinin bu savaşlarda kaybedilmesi ile birlikte Almanya'da yeni bir dönem başlamıştır. İkinci altın çağ olarak da nitelendirilen bu dönemde Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven, Immanuel Kant, Hesel, Lessing gibi yazarlar ve besteciler ölümsüz eserler vermişlerdir. Dinsel toleransı tartışmaya açan Lessing'in Bilge Nathan'ı(1779) bunlardan biridir.

Asıl ismi Sturm und Drang olan ve dilimize Fırtına ve Baskı hareketi olarak aktarılabilecek olan akım 1770'lerde başlayıp otoriteye karşı güçlü arzu, orijinallik ve başkaldırıyla vurgu yapmıştır.

Orta sınıf sosyal değerlerine, geleneğine ve politika, siyaset ve teolojiye karşı isyankâr ve genel itibariyle Katolik bir hareketti. Schiller ve Goethe bu dönemin önemli yazarlarıdır. Goethe'nin Genç Werther'in Acıları ve Schiller'in Soyguncu adlı romanları önemli eserler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Alman edebiyatında bu dönemle birlikte yine bu ikilinin eserleri etrafında gelişmiş olan Klasisizm akımı şekillenir. Goethe'nin Wilhelm Meister'in Çıraklığı ve Schiller'in tarihsel oyunları Mary Stuart, William Tell, Ekmek ve Şarap dönemin önemli yapıtları olarak gösterilebilir.

18 yüzyıl ile başlayan Romantizm akımının gelişimi Gürsel Aytaç'a göre şöyledir: “ Alman edebiyatında romantizmi, dar anlamıyla, belli bir devirdir ki 18. yüzyılın sonlarıyla 19. yüzyılın ilk otuz yılını kapsar. Romantik tarzın en yoğun ve bilinçli şekliyle kendini gösterdiği bu süre dışında da romantizmin, geniş anlamda

¹² AYTAÇ,Gürsel, Yeni Alman Edebiyatı,Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları,Ankara,1983,s.31

kastedildiği zaman günümüze kadar şurada burada kah başka unsurlarla bir arada, kah onlarla savaş halinde devam edegelmiştir.¹³

Romantikler, düş gücünü ve güçlü duyguları konu alıp ifadenin daha özgür biçimlerini ele alırlar. Dönemin önemli yazarları arasında Novalis takma adıyla yazan Friedrich von Hardenberg ve Grimm Kardeşler yer almaktadır.

1820-1850 yılları arası Biedermeier döneminde burjuva kültürü konu edilmiştir. Klasizmde konu saraylarda, asilzadelerin konaklarında geçerken Biedermeier döneminde verilen eserlerde şehirli sınıflar konu edilmiştir.

Das Junge Deutschland (Genç Almanya) döneminde yazarlar eserlerinde edebiyatı politik düşüncelerini ifade etmek için kullanmışlardır.

1850-1890 yılları arasında gerçeğin sanata yansması anlamında Realizm akımı sanatta etkili olmuştur. Günlük yaşam sanatsal bir ifade ile anlatım konusu olmuştur.

1890-1900 yıllar gerçekçilik, sosyal adaletsizlik, suç, varoş koşulları ve kalıtımın insan gelişimindeki rolünü konu alan Natüralist eserlerin etkisinde şekillenmiştir.

1890'lı yıllar ile birlikte, Empresyonizm (izlenincilik), Neoromantizm (yeni romantizm) ve Sembolizm gibi genelde resimde bilinen kavramlar edebiyatta kullanılmıştır. Empresyonizm nesne ve olayların izleyici üzerindeki etkiyi konu alan eserler vermiştir. Neoromantikler ise insani duyguları ve tutkuları takdir eden Romantik hareketi yeniden canlandırmışlardır. Sembolistler de şiirsel semboller, fanteziler ve psikanalizmden yola çıkmışlardır.

Franz Kafka ile anılan Ekspresyonizm akımda ise Kafka'daki gibi hayalsi, garip görüntüler, kılık değiştirmiş referanslar, psikolojik işkence ile yanıltıcı betimlemeleriyle harmanlanmış bir stil görülmektedir.

¹³ AYTAÇ, Gürsel: Yeni Alman Edebiyatı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1983, s.215

Nazi dönemi Alman edebiyatına baskısını hissettirmiştir. Birçok yazar Almanya'dan ayrılmak zorunda kalmıştır. Bu dönemde Exill Literatur olarak adlandırılan sürgündeki yazarların ortaya koyduğu eserler önemlidir. Yine aynı yıllarda National Sozialistische Literatur (nasyonal sosyalist edebiyat) ya da Blut und Boden Dichtung (vatan millet edebiyatı / kan ve toprak edebiyatı) olarak da adlandırılan dönemde Hitler etkisinde veya onun söyleminin etkisinde eserler verilmiştir.

1945-49-89 yıllarına kadar Savaş sonrası edebiyatın etkisi görülmektedir. Hatta bu süreç Literatur des Vereinten Deutschlands yani iki Almanya'nın birleşmesiyle oluşan Birleşmiş Alman Edebiyatına kadar etkisini sürdürmüştür. Bu dönemde yazılan romanları savaş sonrası sefalet, Alanya'da meydana gelen yıkım, yetim çocuklar, sakat kalan insanlar, Nazi dönemi ile yüzleşme gibi konuları işlemiştir.

Günümüze kadar olan süreçte de bunun izleri hala Alman romanlarında kendisini göstermektedir. Birleşme sonrası Doğu Alman yazarların otobiyografileri, denemeleri ve romanları karşımıza çıkmaktadır.¹⁴

¹⁴ http://www.wikipedia.org/wiki/Alman_edebiyat%C4%B1,22/09/2006

5. POLİSİYE KAVRAMI

Polisiye, kelime olarak: konusunu polisin ilgilendiği alanlardan alan, polisi ilgilendiren ¹⁵ anlamına gelmektedir.

Polisiye roman ise; konusunu cinayet, hırsızlık, kapkaççılık, casusluk gibi, polisin ilgilendiği olaylar ve başkışileri polis olan, sürükleyici roman türü ¹⁶ anlamına gelmektedir.

Polisiye suç ve suçlularla ilgili edebiyata verilen genel addır.¹⁷

Suç kelimesi ise sözlüklerde “Yasalara aykırı davranış” ¹⁸ olarak geçmektedir.

Sulhi DÖNMEZER Kriminoloji isimli eserinde “Platon, Kanunlar adlı eserinde suçun ruhun bir hastalığı olarak saymış ve bunun üç kaynağı bulunduğunu belirtmiştir. İhtiraslar (istek, arzu, kıskançlık, hiddet ve baskıları gibi) zevk aramak ve cahillik” olarak atıfta bulunmuştur.¹⁹

Sosyolojik bir ifade ise suç; insan davranışlarındaki beklentiler normal ve normal olmayan olarak ikiye ayrılmıştır. Bir grubun beklentilerinin dışında davranmak veya grubun onaylamadığı davranışlara “sapkın” davranışlar ²⁰ olarak tanımlanmıştır.

Toplumların yaşamlarında her zaman var olmuş olan suç kavramının ortaya çıkışı ise birçok kriminolog ve sosyolog tarafından insanlık tarihi ile bağdaştırılmıştır.

¹⁵ PÜSKÜLLÜOĞLU;Ali: Arkadaş Türkçe Sözlük,Arkadaş Yayınevi,Ankara,2005,s.793

¹⁶ a.g.e,s.793

¹⁷ <http://tr.wikipedia.org/org/wiki/Polisiye>.12/09/2006

¹⁸ a.g.e,s.894

¹⁹ DÖNMEZER,Sulhi:Kriminoloji,Betaß Basım Yayım Dağıtım A.Ş.,İstanbul,1994,s.12

²⁰ BAHAR,H.İbrahim:Sosyoloji,Siyasal Yayınevi,Ankara,2005,s.125

Aslında suçun insanlık tarihi ile başladığı söylenebilir. Adem ile Havva'nın ilk çocukları Habil'in kardeşi Kabil tarafından öldürülmesi ilk adam öldürme suçudur.²¹

Suçun başlangıcının insanın var olmasına kadar olduğunu söylemek çok iddialı ve yanlış olmayacaktır. Suç ve suçlu her zaman için farklı boyutlarıyla çok farklı disiplinlerden çalışmacıların ilgisini çekmiştir.²²

Neredeyse insanoğlu ile yaşıt olan suç kavramı belki de bu yüzden her zaman ilgi çekmiştir. Bugün suç kavramı geniş bir alan tarafından incelenmekte ve ele alınmaktadır. Hukuktan Kriminolojiye, Tıp, Adli Tıp, Kolluk kuvvetleri, psikoloji ve sosyolojiye kadar geniş bir yelpaze suç kavramını incelemekte ve araştırmaktadır. Elbette konusu insan ve insanı yaşamından alan roman da bu konuya ilgisiz kalmamıştır.

Gerçi bazı bilim adamlarına göre bilimsel olarak ele alınması gereken bir konu olarak nitelendirilmesine rağmen edebiyatın bu alana ilgi göstermesi düşünülemez.

“Gazeteci, yazar ve eleştirmen gibi birçok kişi suçu bilimsel metodu kullanmadan incelemektedir.”²³

Yine bugün dünyada birçok istihbarat örgütünün elemanlarının eğitimleri esnasında polisiye roman okuttukları bilinmektedir.

Polisiye roman başlangıç olarak kimilerince Gaston Leroux tarafından yazılan Sarı Odanın Esrarı adlı kitap, kimilerince de Edgar Allan Poe tarafından yazılan Morg Sokağı Cinayeti kabul edilir. Halk arasındaki popüler kimliğini Sir Arthur Conan Doyle tarafından yazılarak, gazetelerde tefrika halinde yayınlanan Sherlock Holmes ile kazanmıştır. Polisiye dünyasında Sherlock Holmes karakterinin yeri çok önemlidir. Polisiye dünyasında ilk dedektif olan bu karakterin özellikleri yıllar sonra bile hala tekrar edilmektedir..

²¹ POLAT,Oğuz:Kriminoloji ve Kriminalistik Üzerine Notlar,Ankara,2004,s.31

²² a.g.e,s.25

²³ İÇLİ,Tülin:Kriminoloji,Martı Kitap ve Yayınevi,Ankara,2004,s.49

Endüstriyel devrim modernizmin en etkili şekilde yaşandığı İngiltere bu doyuma kaynaklık etmiş sayılsa da kıta Avrupası'nda ve Amerika'dan türe yeni açılımlar kazandırılmış ve yepyeni alt türler eklenmiştir.²⁴

Özellikle Büyük Bunalım dönemleri, polisiye yazınında Altın Çağ diye tabir edilen dönemle kesişmektedir. Bu dönem, polisiye de özellikle “Kim yaptı?” (Whodunit? Veya Whodonit?), ve “Kapalı Oda Esrarı” tarzıyla öne çıkar. Bu türün en tanınmış yazarları Agatha Christie ve John Dickson Carr'dır. Okuyucuya en başta bir cinayet, yani bir esrar ve bu cinayeti işlemesi muhtemel kişiler, yazarın okuyucuyu kendisiyle eşitlemek için verdiği ipuçlarıyla beraber sunulur. Olaylar ve olayların sürükleyiciliği her zaman karakter derinliğinin önünde gider. Bu tarz polisiyelerde suç genelde bireyseldi ve bir dedektif veya amatör bir meraklı tarafından cinayetin çözülmesinin ardından, suçlu yakalanıp cezalandırılır ve toplum yaşantısına devam eder. Suçun derinliği ve toplumsal nedenleri konu edilmez. Diğer bir özellikte de bu tür polisiyede genellikle üst orta sınıf yaşantısının konu edilmesidir.²⁵

Bu tarz polisiye 1950'lerden sonra yerini, sadece suçlunun yaptıkları değil suçu ve onu ortaya çıkaran sebepleri de konu alan yeni tarzlara bırakmıştır. Bu alanda bahsedilmesi gereken en önemli isim şüphesiz Belçika'lı Georges Sinemon'dur.

Bir zamanlar edebiyat dünyasında farklı bir tür ya da bir alt tür nitelemesi yapılan polisiye inanılmaz sayıda çok alt türe sahiptir ve diğer türlerde yazılan romanları da kurgu yapısıyla etkilemekte ve böylece romanlara polisiyenin okumayı kolaylaştıran sürükleyici öğeleri eklenmektedir; Örnek olarak Umberto Eco'nun *Gülün Adı* veya Orhan Pamuk'un *Benim Adım Kırmızı*'sı verilebilir.²⁶

A.Ömer Türkeş'e göre; polisiye metin, hem akıl dışı, irktilci, insanın iç dünyası ile ilgili motifleri nedeniyle romantizmin, hem de edebiyat tarihinde ona dek ulaşılmış en akılcı izleği ve analitik çözümleme yöntemleri ile Aydınlanma

²⁴ <http://tr.wikipedia.org/wiki/Polisiye22/09/2006>

²⁵ a.g.e.22/09/2006

²⁶ a.g.e.22/09/2006

Düşüncesini barındırır. Bugün de aynı ikili niteliği postmodern roman içinde sürdürüyor; Modern eleştirisini düşleyen postmodern metne, “Modernin Rasyonel Akıl” polisiye kurgunun çözümlenmesi noktasına sızıveriyor. Akıl bir kez daha kutsanıyor. şeklinde yorumlanmaktadır.²⁷

Polisiye edebiyatın başlangıcı olan 19.yy’dan günümüze kadar olan zaman dilimi içinde, kapitalist üretim ilişkilerindeki değişimlere paralel olarak değişen “Suçun” niteliği ve onun polisiye edebiyata yansımaları örneklerle incelerken zaman zaman reddedilemez kanıtlar getiriyor.

1881’den 1928’e yeni Latin alfabesine geçene dek, polisiyenin Osmanlı ve Cumhuriyet Türkiye’sindeki tarihsel serüveni izliyoruz. Önce “Dime Novel, Nick Carter, Sherlock Holmes ve Nat Pinkerton” serileri yayınlanmıştır. Ardından yerli yazarların ürettikleri romanlar geliyor. Ahmet Mithat Efendi’nin “Esrar-ı Cinayet” 1884 tarihli. Herhalde çeviri serilerinin etkisiyle olacak, yazarlarımız bir biri ardına yerli polisiye diziler yaratmışlar bu tarihlerde. “Türklerin Sherlock Holmes’u Amanvermez Avni”nin yazarı E.Sami. Hemen sonra E.Ali ve S.Sadi’nin “Türk Arsen Lüpen” Nithat Sami’nin “Sergüzeştleri” başlıyor. Pandora’nın kutusu açılmıştır artık; “Fakabasmaz Zihni”, “Cingöz Recai”, “Civa Necati”, “Kartal İhsan”, “Kara Hüseyin”, “Ele geçmez Kadri”, “Kandökmez Remzi” ve kadın kahramanlar “Çekirge Zehra”, “Tilki Leman”, “Şeytan Hediye” sergüzeştleri ile popüler olmuşlardır.²⁸

Polisiye türünün ortaya çıkmasında veya popülerliğini artırmasında öncelikle 19.yy’da Avrupa ve Amerika kıtasında metropol kentlerin oluşması etkili olmuştur. Özellikle şehirlerin milyonlarla ifade edilen nüfus sayılarına ulaşmalarıyla birlikte her tür düşünce ve yapıdan insan aynı ortamda ortak yaşama başlamıştır. Burjuva ve feodal yapı modern dünyada yapısal değişikliklere uğramıştır. Para yeni güç simgesi olarak karşımıza çıkmıştır. Bununla birlikte yeni toplumsal sorunlarda kendini göstermiştir. İşsizlik gibi. Aynı zamanda insanların zevkleri, kaygıları, değer yargıları, yaşamları yeniden şekillenmeye başlamıştır. 1900’lü yıllardaki

²⁷ <http://www.matbuat.com/ana/htm /17/09/2006>

²⁸ a.g.e.17/09/2006

polisiye edebiyatına malzeme olabilecek temalarda tüm bu değişimle birlikte muazzam bir hinterlanda kavuşmuştur.

Dostoyevski'nin ünlü yapıtı “Suç ve Ceza”nın da aralarında bulunduğu ve Friedrich Schiller'in “Der Verbrecher aus verlorene Ehre” (1786) ile Friedrich Dürrenmatt'ın da aralarında bulunduğu yazarlar tarafından polisiye tarzı eserler ortaya koysa da, Alman edebiyatında da polisiye romanın başlangıcı olarak Edgar Allan Poe'nin Morg Sokağı Cinayeti adlı eseri görülmektedir.²⁹ (Als erster Autor Dedektivromanen wird Edgar Allan Poe anstehen (The Murders in the Rue Margue).

2.Dünya Savaşından sonra devlet yapılarındaki değişiklikler özellikle doğu bloğunun oluşması KGB, CIA gibi istihbarat kuruluşlarının casusluk faaliyetleri,

Büyük devletlerin başkanlarına yapılan suikastler. Örneğin Amerika Birleşik Devletleri Başkanı John Frank Kennedy, Olof Palme, Atatürk (girişimde kalmıştır) gibi,

Tarikat faaliyetleri,

Terör faaliyetleri,

Rehin almalar,

Uçak kaçırımlar,

Kumar,

Mafya,

Uyuşturucu,

Fuhuş,

Çeteler,

²⁹ <http://de.wikipedia.org/wiki/Kriminalroman>,19/09/2006

Seri Katiller,

Sapık İlişkiler gibi suç türleri polisiye edebiyatın sıkça ele aldığı konulardır. Dikkat çeken başka bir nokta ise toplumunda bu tür suçları yakından takip ettiği gerçeğidir.

Cinayetler ile ilgili öyküler okuyucu tarafından büyük bir heyecanla okunan kurgular olmuştur ki sosyologlara göre “ Hemen hemen tüm toplumlarda başta hırsızlık, ihanet, soygun, kapkaç, cinayet sapkın davranışlar olarak”³⁰ olarak değerlendirilmektedir.

Bunların yanı sıra medyanın gelişmesi ile birlikte eğlence hayatı da değişme göstermiştir. Artık kitleler büyük disko, bar, casino gibi yerlerde eğlenmeye başlamıştır. Ayrıca sanatçı, manken, sosyete gibi yeni kavramlar meydanında bu alana ilgi göstermesi ile birlikte tüm dünyada ilgi çekmiştir. Eş zamanlı olarak sinema sektörü de gelişmiş birçok hikâye görsel hale gelmiştir. Birçok polisiye roman bu konuları işlemiştir. Bu renkli hayatlar ve de ona özenen kişiler kurgularda farklı konular içerisinde yer almıştır. Hatta ülkemizde bu hayatların konu edildiği Televole olarak adlandırılan ve üst gelir grubunun eğlence kültürünü ele alan Televizyon programları için Türkiye Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanı: “Varsayalım, Ankara'nın varoşlarında yaşayan, altı çocuğu olan ve akşam evine ekmek götüremeyen birisiniz. Akşam televizyonunuzu açtığınızda televole programlarında 60 kişinin nasıl yaşadığını görüyorsunuz. Siz olsanız ne düşünürsünüz? Ben bu durumda olsam, belki de komünist olurum.”³¹ demiştir. Elbette burada kastedilen siyasi bir fikir taraftarlığından ziyade suç işlemektir.

Özellikle sinema dünyasının gelişmesi ile birlikte polisiye günümüze kadar süren müthiş bir patlama yapmıştır. Burada etkili olan en öge şüphesiz Hollywood film sektörüdür. Popüler Kültürün etkisiyle yeni imajlar ve yeni yönelimleri konu edinmiştir.

³⁰ BAHAR,H.İbrahim:Sosyoloji,Siyasal Yayınevi,Ankara,2005,s.125

³¹ http://www.belgenet.com/2000/mit2811_01.html, /Hürriyet Gazetesi, 22Kasım 2000,11/08/2006

Sinema artistleri, Top modeller, mafya, soygunlar, Las Vegas Casinoları, borsa spekülasyonları gibi birçok kavram popüler kültürün izdüşümünde beyaz perdeye yansımıştır. Eğlence, para, zevk, ihtiras, cinsellik bunun yanı sıra elbette suç senaryoları da yeni anlamlar yüklenmiştir. Popüler kültür kavramı dilimizde var olan çok güzel deyimle açıklanabilir. “ Nabza göre şerbet vermek.”

Günümüzde dünyada yapılan birçok araştırmaya göre gazetelerde, televizyonlarda en çok takip edilen haberlerin şiddet içerikli olduğu ortaya konmaktadır. Yine internet kullanıcıları üzerinde yapılan araştırmalarda da arama motorları en çok aranan kavramların şiddet ve cinsellik olduğu görülmektedir.

Belki de önce bir popüler kültür oluşturulmuş sonra da onun üzerine bu akım bina edilmiştir. Ancak karşımıza çıkan sonuç son yıllarda polisiye tarzının önemli bir yere geldiği gerçeğidir. Değişik ülkelerden birçok kişi internet ortamında oluşturdukları polisiye forumlarında okudukları polisiye romanları birbirleriyle paylaşmakta ve eserleri değerlendirmektedirler. (krimi-forum, polisiye forum gibi)

Polisiye romanlar kurgu olarak incelendiğinde genelde karşımıza çıkan adeta bir bulmaca yöntemidir. Sonuç bölümüne kadar esrarını koruyan olayların dantel örgüsü gibi işlendiği adım adım verilen ipuçları ile okurunda konuya dahil edilerek hedefe birlikte varılır. Genelde beğeni toplayan tarz budur. Olayların gizemini koruması ve tahmin edilememesi çok önemlidir.

Yüzlerce polisiye beyaz perdeye aktarılmış ve tüm dünyada ün salan kahramanlar ortaya çıkmıştır. Örneğin Sherlock Holmes sadece bir öykü kahramanı iken filmleri sayesinde tüm dünyada tanınan bir dedektif haline gelmiştir. Hatta bu polisiye kahramanlar çizgi film sektöründe işlenmiş Tenten, Müfettiş Gaged, Pembe Panter ve Müfettiş gibi dünya çapında tanınan kahramanlar ortaya çıkmıştır.

Uzun yıllar önce ülkemizde okuru bile bulunmayan polisiye edebiyat türüne ilgi özellikle son zamanlarda artmaya başladı. Avrupa ve Amerika’da geçen yüzyılın başlarından beri yükselişte olan polisiye romanların en büyük özelliği

okuyucunun hiçbir tehlike yaşamadan ya da riske girmeden heyecanı ve gerilimi yaşamaktadır.³²

Özellikle Amerikan polisiyesinde karşılaştığımız diğer bir tür ise şiddet eğilimlerinin fazlaca yer tuttuğu sapık/sadist/seri katil tarzıdır. Konu olarak genelde şiddet eğimli ruh hastası kişiler konu edilmektedir. Amerikan sinemasının da üzerinde birçok eserler verdiği bu türün en önemli özelliğın şiddet ön planda tutulmasıdır. Kurbanlarını etlerini yiyen katiller, kurbanların parçalandığı sahneler, dehşet, nefret, sadist eğilimler... gibi unsurlar ayrıntıları ile işlenmektedir.

Toplumdaki şiddet kavramını araştıran Oğuz Polat, şiddeti; “ Klinik araştırmalar, saldırgan kişiliklerin oluşmasında etkin olan sarsıcı (travmatik) unsurları, huzursuzlukların rolünü, parçalanmış ailelerin ve aile bunalımlarının önemini, kişilik bölünmesi ve paranoya kişilik oluşma süreçlerinin yerini vurgulamaktadır. Bu alanda Diks’in Nazi Almanyası’ sı yenilgisinden sonra savaş suçlularının kişilikleri üzerine yaptığı incelemeler, Fromm ve Bettelheim’in toplama kamplarında durumun, mağduriyetin ve saldırganlığa karşı direnişin ruh durumları konularındaki araştırmaları çok önem taşımaktadır. Psikanaliz, nefret, mazoşizm, paranoyak veya içekapanık (şizoid) kişilik yapıları gibi kavramların derinlemesine incelenmesine olanak sağlanmış ve klinik açıklamaların kavramsal temellerinin yenilenebilmelerinde bu çalışmaların katkılarından yararlanmışlardır.”³³ olarak değerlendirmektedir.

Bu tip polisiyelere genelde gelişmiş ülkelerde rastlanması da ilginç olarak değerlendirilmektedir. Sosyolojik ve psikolojik sebepleri incelendiğinde ekonomik sorunları geride bırakan ülkelerde baş gösteren doyuma ulaşmış insan tipleri ve ruhsal sorunlar dikkat çekmektedir. Bu bağlamda bu psikolojik problemler şiddet kavramı ile işlenip polisiye kurgularında yerlerini almıştır.

Bugün Amerika ve Almanya gibi ülkelerde öykülerini gerçek hayattan alan, polisin olay yeri inceleme ve bilimsel suç tespit yöntemlerini konu edinen

³² <http://www.istanbul.edu.tr/iletim/index.php?tm=9&sayhpa=habaroha&haberno=640&tarikh=17/09/2006>

³³ POLAT,Oğuz: Adli Tıp, Der Yayınları, İstanbul 2001,s.67

CSI -(Olay Yeri İnceleme) Amerika, Tatort (Olay Yeri İnceleme) -Almanya gibi Kriminal araştırma dizileri yayınlanmaktadır. Ülkemizde de halen Kanıt Peşinde ismiyle kriminal / polisiye olarak TRT-1 ekranlarında yayınlanmakta ve hayli ilgi görmektedir.

Polisiye edebiyat ve polisiye sinemanın toplumların yaşamlarında ne derece yer aldığı göstermesi açısından ülkemizde yaşanan “Kurtlar Vadisi ”isimli televizyon dizisi örneği çok çarpıcıdır. Dizi toplum üzerinde o derece etki yapmıştır ki yayınlandığı saatlerde özellikle Ankara, İstanbul, İzmir (gözlem yapmanın nüfus yoğunluğu açısından zor olması değerlendirmeyi zorlaştırabilir) dışındaki Anadolu şehirlerinde sokakların boşaldığı, kahvehanelerde bu programın açık olduğu görülmüştür. Yine dizinin bir bölümünde ölen bir dizi kahramanının ardından cenaze törenleri düzenlenmiş ve yerel gazetelere baş sağlığı ilanları verilmiştir.

“SİVAS - Özel bir televizyonda yayınlanan 'Kurtlar Vadisi' isimli dizide Oktay Kaynarca'nın oynadığı 'Süleyman Çakır' karakterinin ölümü üzerine bir grup genç, Sivas'ta günlük çıkan yerel bir gazeteye taziye ilanı verdi. Sivas'ta günlük olarak çıkan Bizim Sivas Gazetesi'ne verilen taziyede "Konsey üyelerinden Laz Ziya'nın damadı, Nesrin hanımın eşi, Meral hanımın eniştesi, Polat Alemdar'ın can dostu ve ortağı, Memati, Erhan ve Abdülhey'in ağabeyi, Seyfo Dayı'nın manevi yeğeni; insanlık düşmanı, uyuşturucu satıcılarının ve kalleşlerin baş düşmanı, alemin dürüstlük abidesi Kurtlar Vadisi'nin delikanlısı İstanbul Sefiri değerli kardeşimiz Süleyman Çakır'ın vefatını derin bir üzüntüyle Perşembe gecesi tüm Türkiye ile birlikte izledik. Ülkemizde nadir bulunan böyle bir karakterin kaybından dolayı derin bir üzüntü içerisindeyiz. Acımız büyük. Merhuma Allah'tan rahmet, eş, dost ve yakınlarına başsağlığı dileriz. Sivaslı sevenleri adına A.A." denildi.”³⁴

Burada verilmiş olan gazete ilanının benzerleri birçok Anadolu şehrinde de verilmiştir. Halkın başarılı polisiye kurgularının takip ettiği ve sevdiği gerçeği karşımıza çıkmaktadır.

³⁴ <http://www.habervitrini.com/haber.asp?id=126060,12/05/2006>

6. CELİL OKER ve ESERİ ÇIPLAK CESET ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMA

6.1. Celil Oker'in Hayatı

1952 yılında Kayseri Talas'ta doğdu. Talas Amerikan Ortaokulu'nu bitirdi. Tarsus Amerikan Koleji'ne devam eden yazar, mezun olduktan sonra İstanbul'a gitti. Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Çevirmenlik, gazetecilik, ansiklopedi yazarlığı yapan Celil Oker, Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. 2001 döneminden beri Bilgi Eğitim'de ders veren Celil Oker, 1999 yılından bu yana İstanbul Bilgi Üniversitesi Reklamcılık Programı'nda öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. Polisiye romanları bulunan Oker'in üç romanı Almanca'ya çevrilmiştir.³⁵ Yazarın Almancaya çevrilen eserleri: Çıplak Ceset – Schnee am Bosphorus (1999), Kramponcu Ceset – Foul am Bosphorus (1999), Rol Çalan Cest – Letzter Akt am Bosphorus (2001)³⁶

6.2. Celil Oker'in Eserleri

Kramponlu Ceset

Bir Şapka Bir Tabanca

Rol Çalan Ceset

Bin Lotluk Ceset³⁷

³⁵ <http://www.bilgi-egitim.net/cv.asp?79,22/09/2006>

³⁶ http://www.krimi-couch.de/krimis/celil_oker.htm, 19/10/2006

³⁷ a.g.e.22/09/2006

6.3. CELİL OKER’İN “ÇIPLAK CESET” İSİMLİ ROMANININ EDEBİ AÇIDAN İNCELENMESİ

1999 yılında Celil Oker tarafından kaleme alınan eser “ Macera Perest Kitaplar” Oğlak Yayıncılık Reklam Ltd. Sti’nce basılmıştır. Roman 157 sayfadan oluşmaktadır. Cep Kitapları boyutundadır. Kapakta üniformalı bir pilot silüet halinde verilmiş, üzerinde hedef dairesi artikeli ve bir kağıt sayfasından yapılmış uçak resmi yer almaktadır. Çıplak Ceset Kaktüs Kahvesi Polisiye Roman Yarışmasında 1999 yılında birincilik ödülü almıştır. Roman 1.1,1,2.....1,18 olarak verilmiş olan 18 bölümden oluşmaktadır.

6.3.1. Romanın Özeti

Romanın kahramanı Türk Hava Yollarında pilot olarak çalışan Remzi Ünal’ın kurumunda atılması sonrası özel dedektiflik yapmaya başlar. Remzi Ünal daha çok Amerikan film kahramanları benzeri serseri denebilecek bir tarzda hayat sürmektedir. Evi arabası, hikâyede tasvir edilen yemek yeme sahneleri bize Amerikan filmlerinde sunulan bir hayat tarzını göstermektedir.

Remzi Ünal’ a telefonda ulaşan ve adının Yusuf Sarı olduğunu söyleyen bir kişi Remzi’ den kaybolan yeğenini bulması için yardım ister. Bu işin ayrıntılarını konuşmak için Remzi’yi Adana’ya çağırır. Adana’ya giden Remzi Yusuf Sarı ile buluşur ve ayrıntıları ondan öğrenir. Olay Yusuf ’un İstanbul da Boğaziçi Üniversitesinde okuyan yeğeninden bir süredir haber alamaması ile başlamaktadır. Yusuf’un anlattığına göre İbrahim Sarı okulda sevilen ve dersleri iyi olan bir öğrencidir ve maddi açıdan bir sorunu da yoktur. Ancak ortada garip bir durum vardır. Yusuf’un anlatımına göre ortada hiçbir sebep yokken İbo kayıplara karışmıştır.

Remzi Ünal ve Yusuf para konusunda anlaştıktan sonra Remzi ÜNAL kendi yöntemleriyle olay hakkında bilgi edinmeye çalışır. İbrahim'in okul, aile yaşamı hakkında bilgi alır ancak Remzi bu durumdan kuşkulananmaktadır. Ancak kendine söylenmeyen birşeyden şüphelenmektedir. Bu arada Remzi'ye İstanbul'da kendisinin ortağı olduğunu söylediği Orhan Yılmaz' ın kartvizitini verir. Ayrıca ona vermesi için bir paket verir. Orhan Yılmaz' ın kartzitinde “ Yılmaz Productions” yazmaktadır. Altında açıklama olarak” Ses Stüdyosu, Kaset Yapım”

Remzi İstanbul'a döner dönmez ve İbrahim'in eğitim gördüğü Boğaziçi Üniversitesi'nde araştırmalarına başlar. İbrahim'in okuduğu bölümde, okul kantinin de İbrahim'in arkadaşlarından bilgi edinmeye çalışır. Orada bulunan bir genç bir kızı gösterir ve İbrahim'i tanıdığını söyler. Ancak kantindeki gençler Remzi' den çekinmişlerdir. Onu polis zannetmişlerdir. Kızla konuşur ancak o da bir süredir İbrahim'i görmemiştir. Kantinden ayrılır ve İbrahim'in de üyesi olduğu fotoğraf kulübünün ilan panosuna İBRAHİM SARI BENİ ARA! Yazan bir not ilişitirirken yanına düzgün giyimli ve orta yaşlı biri yanaşır. Yardımcı olabileceğini söyler. Kendisini tanıtır; Öğrenci Faaliyetleri Dekanı Kurtar Toprak'tır. Remzi İbrahim'i aradığını ve amcasının onu merak ettiğini söyler. Dekan Kurtar, odasında konuşmayı teklif eder. Dekanın odasına giderler. Tekrar polis olup olmadığını sorar. Remzi eski pilot olduğunu ve şimdilerde ise özel dedektiflik yaptığını söyler. Kurtar Remzi'ye neden idareden bilgi istemediğini sorar. Remzi işi hemen resmiyete dökmek istemediğini ifade eder. Dekan da bu söze sevinir. Ona göre de her iş hemen resmiyete dökülmemelidir. Çünkü bu çocuklar henüz çok gençtir ve kanları bu yaşlarda deli akmaktadır. Dekan İbrahim'i kimseye hissettirmeden araştıracağını söyler. Remzi teşekkür edip Dekanın odasından ayrılır. Tam arabasına yönelir bu sırada arkadan bir kız koşarak ona seslenmektedir.

Kantinde Sinem'e İbo'yu sorarken kenardan kulak kabartan kızdır gelen. Remzi'ye İbo'yu neden aradığını sorar ve kötü bir niyeti olmadığını anlayınca da Ataköy'de bir evde olduğunu ve de okuldan biriyle eve kapandıklarını söyler. Remzi bunu üzerine “Ders mi çalışıyorlar” diye sorar. Ancak kız gülmeye ardından da titreyerek ağlamaya başlar. Remzi kızın koluna girer ve arabasına giderler.

Arabada daha rahat konuşabileceklerdir. Birer sigara yakarlar kız rahatlamıştır. Remzi kızı nereden tanıdığı sorar. Kız mankendir ve adı Sinem Kocamercan dır. Sinem elinde tuttuğu dosyanın içerisinde bir kâğıdın köşesini kopartır ve aceleyle bir şeyler yazar ve kâğıdı katlayıp Remzi'ye verir. Lütfen bulun onu “Ona çok ihtiyacım var” der.

Remzi okuldan ayrılır. Bu sırada araç telefonu çalar ve kim olduğu söylemeden bir kişi Remzi'ye küfürler ve tehditler savurup bir daha Boğaziçi Üniversitesinde dolaşmamasını ve İbo'nun peşini bırakmasını söyler. Remzi okulda İbo'yla ilgili sorduklarının birilerini rahatsız ettiğini anlar.

İşe İbo'nun amcasının verdiği adresten başlar. İbo'nun Hisar'daki evine gider. Maymuncuk yardımıyla kapıyı zorlanmadan açar. Etraf dağınıktır. Duvarlarda bir kadının vücudunu konu alan ve yakın plan çekilmiş bir resim vardır. Remzi'nin dikkatini çeker. Karyola altında eski bir erotik dergi vb. Orada bulunan bavulu açtığında ise bir zarf bulur. İçinde resimler vardır. Genç iki bayan ve bir erkeklik organı vardır resimde. Remzi'ye fotoğraftaki kızlardan biri manken Sinem Kocamercan'dır. Fotoğrafi çeken ise muhtemelen erkeklik organının sahibi olmalıdır.

Remzi olanlardan Yusuf'u İbo'nun amcasını haberdar edip etmemeyi düşünürken Yusuf onu arar. Yeğeninden haber olmadığını söyler ve paketi Orhan'a verip vermediğini sorar. Bunun üzerine Remzi Orhan'ı iş yeri telefonundan arar. Ancak telefonla Orhan'a ulaşamaz. Bunun üzerine oraya gider. Stüdyo'nun kapısı aralıdır. Yerde karnından akmış ve halı üzerinde yatan 35 yaşlarında çıplak bir adam yatmaktadır. Cesedi uzaktan incelediğinde ise erkeğin donunun kasıklarının üzerine atılı olduğu, elbiselerinin ortada olmadığı ve yerde yine iki şişe bira olduğu görülmektedir. Remzi polise şimdi burada olanlarla ilgili anlatabileceği şeylerin kısıtlı olduğunu düşünür. Oradan ayrılmak bu hikâyenin doğruluğunu ispatlamaktan daha kolay diye düşünüp dokunduğu kapıdaki parmak izlerini silerek oradan ayrılır.

Eve gelir Yusuf'un Orhan'a verdiği paketi açar. İçerisinde 1000'erlik olmak üzere desteler halinde Amerikan Doları vardır. Durum iyice karışmıştır.

Sinem Kocameran'ın verdiği ikinci adrese gitmeye karar verir. Zili alar içerideki kadın sesi küfürle defolup gitmesini söyler. Kapıyı atırır. Kızın adı Zuhâl'dir. Ayakta duracak hali yoktur. Remzi yardımcı olur ve kızın yüzünü yıkar kızı yatağa yatırır. Bu sırada kapı alar Remzi kapıyı açarken iri yarı bir kişinin darbesiyle Remzi kendinden geçer. Kendine geldiğinde bir aracın içerisinde elleri ve ayakları bağlı bir haldedir. Bilmediği bir istikamete doğru götürülmektedir. Remzi'yi Dayı dedikleri bir kişinin yanına g t r rl r. Dayı dedikleri iri yarı hafif aksaktır. Dayı oldukça kaba bir şekilde emaneti sormaktadır. Bahsettikleri şeyden haberinin olmadığı söylemesine rağmen Remzi hırpalanmaktan kurtulamaz. Remzi'ye İbo'yu sorarlar. Remzi Yusuf'un yeğenine bir bakması için rica ettiğini söyler. Daha sonra Orhan'dan ve başına gelenleri aktarır. Adamlar ona inanır ve serbest bırakırlar. Remzi evine gider biraz dinlenir ve Adana'dan verilen paketi hatırlar. Paketi buzdolabından çıkartır ve açar. İçerisinde desteler halinde Amerikan Doları vardır. Tarsus'tan Yusuf Sarı İstanbul'a gelir ve Remzi ile buluşur. Orhan'ın ölümü onu korkutmuştur. Pakette gönderdiği parayı anlatır. O parayı İbo'nun hayatını kurtarmak için göndermiştir. Yusuf Dayı ile birlikte uyuyşturucu işi yapmaktadır. Ancak İbo tırtıkladığı uyuyşturucuyla kendine Boğaziçi  niversitesi'nde bir pazar açmıştır. Amcası  ncesi umursamamıştır ancak iş gitgide içinden çıkılmaz bir hale gelmiştir. Bu arada Yusuf'un İbrahim'in babasını yıllar önce nasıl astığı ve intihar s s  verdiği de artık ortaya çıkmıştır. Zaten o da İbo'ya bunun için kendini borçlu hissetmektedir.

Remzi tekrar okula gider ve Dekan ile buluşur. Dekan Kurtar'a okulda olup bitenin aslında uyuyşturucu işi olduğunu anlatır. Kurtar şaşırmıştır. Dekan özellikle polisin iş ortaya çıkana kadar haberdar olmaması konusunda Remzi'den yardım ister. Dekan  niversitenin tarihçesinden ve tüm ülkenin göz bebeği oluyşundan bahseder. Remzi'ye akşam bir yemekte tüm bu olanları konuşmak için rand v  verir. Remzi okuldan ayrılıp arabasına binecekken   gencin saldırısına uğrar. Uzak doğu savunma taktikleri ile gençleri alt eder. Birini yakalamıştır. ocuğu konuşturur. Üçü de öğrencidir ve İbo'nun verdiği uyuyşturucuyu okulda satmaktadırlar. Remzi ocuğa polis olmadığını ve eğer polisin bunu öğrenmesi halinde hayatının nasıl karacağı konusunda nasihat eder. ocuk artık ağlamaktadır

ve Remzi'nin elini öpmek ister. Remzi'nin aklına fotoğraf kulübü gelir ve tekrar Dekan'ın yanına döner. Remzi de fotoğraf kulübü ve çalışma yerlerini görebilmek için Dekan Kurtar'dan yardım ister. Dekan Remzi'ye karanlık odaya götürür. Birlikte araştırırlar ancak uyuşturucu bulamazlar. Dekan bir iş için oradan ayrılır. Remzi araştırmaya devam eder. Sonunda lavabonun ayağına gizlenmiş bir siyah poşet bulur. İçerisinde ise bir VHS video kaseti vardır. Remzi bundan Dekan Kurtar'a bahsetmeden okuldan çıkar. Bu arada Zuhal'i arar ve randevüleşir. Zuhal'e gitmeden yolda bir fotoğraf stüdyosunda durur ve VHS kasetini izler. Başlarda bir karate filmidir ancak ilerledikçe hal değişir. Bir hard porno filme dönüşür. Başrollerde ise İbo, Zuhal ve Sibel vardır.

Remzi Zuhal ile bir alışveriş merkezinin kafesinde buluşur. Zuhal'den İbo'nun nerde olduğu sorar Zuhal ise İbo'da bulunan kaseti kendisine getirmesi şartıyla yerini söyleyecektir. Zuhal daha sonra kasetten İbo, Sinem ve kendisinin çıplak resimlerini ve VHS kasetteki film ile ilgili yaşadıklarını anlatır. Eğlenmek için çekmişlerdir ve tabii kafaları güzeldir. Ancak İbo kaseti silmemiştir. Bununla da kalmamıştır. Orhan Yılmaz günün birinde Zuhal'i aramış ve filmde çok iyi rol yaptığını söylemiş yani bir nevi şantajla Zuhal'le birlikte olmaya başlamıştır. Zuhal ayrıca uyuşturucuyu nasıl dağıttıklarını da anlatır. Sinem'le birlikte dolaşmasının sebebi ise onun manken olmasıdır. Belki onun çevresi sayesinde kendisi de manken olabilecektir. Remzi'ye adresi verir. Remzi'de Zuhal'e VHS kaseti verir. Remzi akşam Dekan Kurtar ile birlikte yiyeceği akşam yemeğine davet eder.

Remzi doğruca verilen adrese gider. Yaşlı bir kadın kapıyı açar ancak Sinem diye birini tanımadığını söyler. Remzi pes etmez evin arka tarafına dolaşır ve sonunda içeri girer. İbo ve Sinem evdedir. Olanları anlatırlar. Saklanmalarının nedeni ise Orhan Yılmaz yanına gittiklerinde onun ölü olmasıdır. Remzi olanları anlatır. Zuhal'e kaseti verdiğini, amcasının onu merak ettiğini sıralar. Sinem İbo'ya küfreder çünkü o kasetten bir tane olduğunu zannetmektedir. Remzi oradan ayrılır ve hemen Yusuf Sarı'yı arar ve yeğenini bulunduğu adresi verir. Remzi parasını hak etmiştir. Yusuf teşekkür eder.

Remzi evine gelir ve biraz dinlenir. Televizyonda haberleri izlerken bir haber dikkatini çeker. Haberde bir polis operasyonu vardır. Görüntülerdeki kişiler tanıdıkır. Yusuf Sarı, İbo ve Sinem polis arabasına bindirilirken görünmektedir. Haberlere göre ilişkilendirildikleri suç Sıraselvilerdeki Çıplak Cinayet'tir.

Remzi akşam yemeği için Dekan Kurtar'ın yanına gider. Remzi İbo'yu bulduğunu söyler. Bu arada Zuhal de yemeğe gelmiştir. Remzi Zuhal'e Dekan Kurtar'ın yanında Orhan Yılmaz'ın ölümü hakkında Zuhal'e sorular sorar. Zuhal köşeye sıkışmıştır. Bıraktığı delilleri sıralar. Zuhal bunlara kimse inanmaz diyerek oradan ayrılır. Dekan şaşırır ancak Remzi'nin işi bitmemiştir. Onları ihbar eden Zuhal değildir. Dekan Kurtar'dır ve Boğaziçi Üniversitesindeki uyuşturucu ağına o da bulaşmıştır. Artık Remzi Ünal'ın işi bitmiştir. Dekan Kurtar'a yemeğin keyfini çıkartmasını çünkü bir daha okulun imkânları kullanmasının zor olduğunu söyler.

6.3.2. ESERDEKİ FİGÜRLER

6.3.2.1. Remzi Ünal

Romanın başkahramanı Remzi Ünal eski bir pilottur. Mesleğinde tutunamamış ve dedektiflik yapmaya karar vermiştir.

Evet, Remzi Ünal, dedim. Remzi Ünal... Şu Hava Kuvvetleri'nden müstaî, THY'den kovulma, kendine saygısı olan hiçbir “ frequent flyer” in adını bile duymadığı sekizinci sınıf charter şirketlerinde bile tutunamayan, sayenizde MS Flight Simulator'un Cessna'sını bile adam gibi indirmekten aciz eski pilot, ex-kaptan, nevezur özel dedektif Remzi Ünal...(s.10)

Genel hatları ile tasvir edilen Remzi figürü Amerikanvari bir görünüm sergilemektedir. Giyim kuşamı, serseri bir yaşam sürmesi, başına buyrukluğu ilk bakışta dikkat çekmektedir.

Bakkalı telefonda azarlamayı bırakıp, üzerimdeki blucin ve gömleğin izin verdiği kadarıyla on iki dakika Aikido ısınma hareketleri yaptım. (s.27)

Metin içerisinde insani ilişkilerinin azlığı fark edilmektedir. Bekar oluşu ve metin içerisinde arkadaşının olmayışı bu fikri desteklemektedir. Tek uğraşı, bilgisayarında oynadığı uçak oyunlarıdır.

Zavallı Cessna'm gözlerimin önünde parçalara ayrılırken, beşinci kez çalan telefonun sesiyle bilgisayar'ın önünden kalktım, içeriye koştum. (s.10)

Benzer dedektif davranışlarında da gördüğümüz cinsellik ögesi Remzi Ünal tiplemesinde de karşımıza çıkmaktadır.

Üstünde incecik askıları olan bir bluz vardı. Tepeden biraz gayret etsem bacaklarıyla aynı beyazlıktaki göğüslerini görebilirdim. (s.31)

Bu da aslında hala eski mesleğine duyduğu özlemi göstermektedir. Uzak doğu yakın savunma sanatlarına ilgisi ve silah taşımaması yazarın bu kahramana sinema filmlerinde görülen tarzda bir kimlik kazandırdığını göstermektedir. Yine diyaloglarda karşımıza çıkan bir unsur da kanunen suç sayılan eylemlerle ilgili olarak polisin ve savcının işine karışmayan ve sadece olayları çözümleyen bir kahraman portresi çizmektedir. Kahramanın bu özelliği tipik dedektif tarzı polisiye özelliğindedir.

6.3.2.2. Yusuf Sarı

Romanı onun yeğenini bulamaya çalışması hareketlendirmiştir. Tarsuslu bir esnaf olan bu figürle başta Anadolu insanı imajı çizilmiş daha sonra ise bu masumiyetin altındaki gerçekler sunulmuştur.

Sarioğulları'ndan Yusuf Sarı'nın atalarında sarışın biri varsa da, o genler kuşak boyu silinip gitmiş, esmer, tıknaz, büyükçe yüzlü, kilolu ve yüzüne hiç yakışmayan bir gülümsemeye sahip Yusuf Sarı'ya dönüşmüştü. Birisi olmayışına hayret ettim. (s.18)

Yıllar önce olan ve kardeşinin karısı ile aile içi sapık bir ilişki ve kardeşinin intiharı/öldürülmesi olayı bunlardan ilki ortaya çıkmıştır. Daha sonra ise bu masum görünen kişinin aslında bir uyuşturucu şebekesinden biri olduğu verilmiştir. Bu figürün ana özellikleri cinselliğe düşkün olmasıdır. Bunun yanı sıra yeğenini araması ile de aile bağları kavramı işlenmiştir.

Ne diyorsun, Remzi gardaş.Bulacan mı İbo'mu ? Kıymetlimizdir, kardeş yadigarıdır.Bulacan mı? (s.13)

Burdan iplik, bez, kumaş göndeririz parti malı ordaki tüccarlara, iyidir işimiz. İbo da lüzum olunca gider getir tüccarlara. (S.13)

“Epeydir ufak ufak tırtıklıyordu maldan”dedi. “ Başlarda ses etmedim. Karıları falan düşürmek için dedim. Eğlensin dedim. Gençtir dedim. (s.77)

6.3.2.3. İbrahim Sarı, İbo

İstanbul’a eğitim almak için gelmiştir. Derslerinde başarılı ve sosyal bir öğrencidir.

“ Okuyor. Boğaziçi ’nde. Sosyoloji, Ne çıkacaksa...?” (s.12)

“Yok beyi, İbo ’nun o taraklarda bezi yoktur. Yeminlidir. Paşa paşa dersini okur, birazda benim işlerime yardım eder İstanbul ’da“ (s.13)

Derslerinden arda kalan zamanlarında amcasının İstanbul’daki işlerini yardım etmektedir. Yine amcası Yusuf Sarı figüründe olduğu gibi gerçek yüzü dedektif Remzi’nin araştırmaları ile ortaya çıkar. Okulda özellikle zengin öğrencilere amcasının gönderdiği eroini pazarlamaktadır. Bunun yanı sıra manken öğrenci Sinem ve güzel arkadaşı Zuhal gibi kızları uyuşturucuya alıştırmaktadır. Bu güzel kızları ağına düşürüp onlarla seks partileri düzenlemektedir. Karakterde dikkat çeken özellik okurlar için ibretlik ,ders verici ya da eğitici bir figürdür. Şaşalı dünyanın ardındaki karanlığa bu figürle yazar ışık tutmuştur. Özellikle olayın üniversitede geçmiş olması bu hayata özenen gençlik için yazar bu figürle gönderme yapmıştır. Yazar tıpkı amcası gibi İbo karakterine de cinselliğe düşkün bir imaj yüklemiştir.

Tam esas oğlan bir hamlede onbeş metrelik bir ağaca geri geri sıçrarken, ani bir geçişle, Sinem ’le İbrahim Sarı ’yı burada tarif edemeyeceğim bir durumda izlemeye başladım. (s.109)

Sonra geri, kanepenin üstüne döndü. Sürpriz. İbo'nun partneri değişmişti. Huzurlarınızda biraz sonra yukarda buluşacağım Zuhal. (s.110)

6.3.2.4. Zuhal

Eserde verilen dış görünüşü bakımlı modern görünümlü bir genç kızdır. Kendi deyimiyle köylü kalmak istemeyen bunun içinde mini etek ve açık giyimli havai biridir. Aslında zengin bir aileye mensup değildir. Ancak arkadaşı manken Sinem ile birlikte gezerek mankenlik teklifi beklemektedir. Bu yönü ile eserde eğitici bir figür olarak görünmektedir. Renkli hayatlara özenen Zuhal karakteri aslında Türk romanının tanıdık figürleri ile aynı özellikleri taşımaktadır.

“Zuhal tek başına bir masada oturmuş, yemeğini bitirmemişti. Önüne bakıyordu. Yaşlanırken dünkü halinden çok daha toparlandığını fark ettim. Saçlarını hangi bir şampuan reklamındakileri kıskandıracak biçimde sarkıtmıştı başının iki yanında. Beyaz, göbeğini açıkta bırakan uzun kollu bir bluz giymişti. Masanın altında anlaşıldığı kadarıyla minisi görkemliydi.” (s.111)

“Mini eteği gerçekten muhteşemdi.” (s.113)

“Sinem’le üniversitede tanıştık bu yılın başında. Mankendi. Gizliden gizliye bana da teklif gelir mi diye düşünüyordum herhalde” (s.116)

Yine bu yüzden de İbo'nun uyuşturucu ve porno film tuzağına düşmüştür. Hatta bu filmi yok etmek isterken Orhan'ın da tuzağına düşmüştür. Onunla da mecburen ilişkiye girmiş Orhan'ın istekleri bitmek bilmeyince de onu öldürmüştür. Zuhal figürü ile yazar yine parlak görünen hayatlara gönderme yapmıştır. İyi bir üniversitede okumasına rağmen şaşalı bir yaşam umudu taşıyan bir genç kızın nasıl batağa sürüklendiği onun şahsında metne aktarılmıştır.

“Mecburen birlikte oluyorduk”(s.118)

“Beni şarkıcı yapmayı teklif etti” (s.118)

6.3.2.5. Sinem Kocamercan

Üniversite öğrencisi ve çok güzel kızdır. Mankenlik yapmaktadır. Ailesi ise metinde mütevazı olarak resmedilmiştir. İbo'nun ağına düşmüş, uyuşturucu ve seks batağına sürüklenmiştir. Daha sonra ise kendisini bu bataktan kurtarmak için görüntülerinin olduğu porno kaseti yok etmeye çalışmaktadır. Onunla işlenen tema ise kişinin masumluğunun tek başına bir şey ifade etmediğidir. Mesleği ve çevresi nedeni ile bu şebekenin ağına düşmüştür. Yine bu figürün de eğitici yönü kendini göstermektedir.

“Başrollerde Sinem Kocamercan, tanımadığım bir kız ve ereksiyon halinde bir erkeklik organı” (s.46)

“Sinem’le ikimiz bir kere beyaza takılmıştık manken partilerinde falan.” (s.117)

“Kafamız iyiydi, o an hoşumuza gidiyordu delice şeyler. Derken biz de film çekelim dedi.” (s.117)

“Televizyonda görmüşünüzdür dedi. Mankenim ben” (s.42)

6.3.2.6. Dekan Kurtar Toprak

Eserdeki eğitim eleştirisi onunla verilmiştir. Temel görevi öğrencileri eğitmek ve onları hayata hazırlamak olan bir eğitici uyuşturucu işi ile uğraşmaktadır. Devlet, üniversite, YÖK ve kurumların saygınlığı onunla birlikte eleştirilmiştir.

“Kısa kollu göleğine kravat takmış, kumaş pantolonun altına süet bir ayakkabı giymiş, gözlüklü, sabah özenle tıraş olmuş, bana göre genç ama

ortalıktaki çocukların dayısı olacak yaşlarda bir adam duruyordu karşımda.”
(s.34)

“Bu okulu anamın evi gibi severim dedi. O yüzden masterden sonra bu işi önerdiklerinde sabaha kadar uyuyamadım sevincimden... Çocuklarla iç içe, onlardan biri gibi...24 saat okulda” (s.89)

“Bu üniversite ülkenin bir çeşit göz bebeği. Ödenek ayırmaya gelince nazlanırlar ama vitrini sağlam tutmak isterler. Valiliğin, polisin, YÖK’ün gözü buranın üstünde. Sanki gizli bir el korur burayı. Sınıflar dökülür, kütüphaneye yeni kitap gelmez, hocalar kaçır, ne bileyim, her yıl kapasitenin üstünde yeni öğrenci gelir, ama vitrin sağlam kalır. Hep başarı, hep başarı ...Sen hiç 1971’deki sandık cinayetlerinden sonra Boğaziçi imajını sarsan bir haber gördün mü gazetelerde ? (s.91)

Yolsuzluk kavramına Dekan Kurtar Toprak karakteri ile yer verilmiştir. Yazar metinde Dekan karakterin ağzından ifade ettiği “içeriden biri yardım etmese” sözü ile aslında yolsuzlukla mücadelenin önce kurumlardan başlaması gerektiği eleştirisi gözden kaçmamaktadır.

“Ama akşam bir yemek ısmarlayayım dedi. Yemeği parasını bir kulübe sokuştururum...” (s.93)

6.3.2.7. Dayı

Özellikle giyinişı nedeniyle zihinlerde hemen bir İtalyan mafya babası imajı belirlemektedir. Yine yürürken aksaması bunu desteklemektedir. Ancak yazar bu karakterin eline verdiği bir tespihle karakteri ÷lkemize uyarlamıştır. Aynı zamanda tespih figürü ile eski İstanbul kabadayılarını da hatırlatmaktadır. Ancak burada tespih figürü ayrıca dikkat edilmesi gereken bir unsurdur. Hikayenin ÷lkemize uyarlanırken adeta milli bir sembol haline gelmiş tespihin kullanılması ufak gibi görünse de önemli bir ayrıntıdır.Şebekenin patronu olan bu karakter fazlaca metin içerisinde yer almamaktadır.

“Benim yarı boyumda, iki katım kadar kilolu, çizgili takım elbise giymiş, elinde tesbih olan bir adam önümüze kadar geldi hızla. Saçları özenle yana yatırılmıştı. Ayakkapları beyazdı. Hafif aksıyordu yürürken. Gözleri kocaman kafasına oranla küçük kalıyordu. İki adım gerisinde benim ayılardan büyüğünün kopyası iki adam daha vardı. Sinirliydi bence göstermeyecek kadar kontrollüydü.” (s.63)

6.3.3. ESERDEKİ DİL VE ANLATIM TEKNİKLERİ

6.3.3.1. Dil

Celil Oker tarafından kaleme alınmış olan Çıplak Ceset isimli Roman dilsel açıdan ele alındığında; Eserin sade bir anlatımla kaleme alınmış olduğu görülmektedir. Roman kahramanları birbirleriyle sokak ağzı denebilecek tarzda iletişim kurmaktadırlar (*“ Gel Gardaş” dedi, kolumdan tutup girdiği kapıya sürükledi beni. S.18*) Ayrıca bölgesel dil kullanımları da eserde karşımıza çıkmaktadır. (*“Bilmem Allah’ına kurban” dedi. S.18*) Argo kelimelerin eserde yoğunlukla kullanıldığı görülmektedir. Yine argonun içerisinde değerlendirilebilecek olan küfürlü konuşmalarda yazar tarafından eserde yer almıştır. (*“İbo siktirdi gitti” dedi. S.56*) Eserde kahramanların yabancı dil deyimlerini kullandıkları göze çarpmaktadır. (*“Happy End, Happy End!” S.43*)

6.3.3.2. Anlatım Teknikleri

6.3.3.2.1. Birinci Tekil Şahıs Anlatımı

Epik şiir tarzındaki 1.tekil anlatım tarzı (ben) kendini anlatan bir anlatım tarzıdır. Bununla birlikte yazar olayları kendi yaşamışçasına rol alır. Kendi otobiyografisiymiş gibi işlenmesine rağmen gerçekte böyle değildir.³⁸

“ Hoş bulduk” dedim. S.18

³² BEST,Otto.F:Handbuch literatischer fachbegriffe, Definitionen und Beispiele, Fischer Taschenbuch Verlag, 8.Aufl, Frankfurt 1987,s.222

6.3.3.2.2. İç Monolog

Bu sunum tarzını “Diye düşünüyordu” şeklinde başlayan ya da biten pasajlardan anlarız. Doğrudan 1.tekil şahıs anlatımı şeklinde meydana gelir.³⁹

İçmonolog çağdaş romanda bilinçakımı (bewußtsteinsstrom) ile birarada uygulanmaktadır ki roman figürünün aklından, gönlünden geçenleri, çağrışım ve ruh hali gerçeğiyle bağıntılı olarak zaman ve mekan kategorilerinin iç içeliği ilkesiyle yansıtmaktadır.⁴⁰

Tamam, dedim. Sakarya Şeytan Üçgeninde bir ceset daha ...S.60

6.3.3.2.3. Monolog

Metinde yer alan ve figürler arasında geçen monologlara yani karşılıklı konuşmalara yer verilmesidir.

“İbo? Dedim.

“Önce paketi ver,İbo ’nun nasıl olsa yeri belli.”

“Peki” dedim. “Sonra ararım.” S.48

6.3.3.2.4. Haber

Bir olayın yüzeysel olarak anlatıldığı bir sanat türüdür.⁴¹

SIRASELVİLERDE ’DE ÇIPLAK CİNAYET AZ SONRA. S.145

³⁹ BREAK,Ivo:Poetik in Stichworten, Ferdinand Hirtverlag,Kiel,1980,s.245

⁴⁰ AYTAÇ,Gürsel: Çağdaş Türk Romanları Üzerine İncelemeler,Gündoğan Yayınları,Ankara 1999,s.15

⁴¹ BEST,Otto.F:Handbuch literatischer fachbegriffe, Definitionen und Beispiele, Fischer Taschenbuch Verlag, 8.Aufl, Frankfurt 1987,S.61

6.3.3.2.5. Alay, İroni

Söylenen şeyden başka bir anlamın kastedildiği bir anlatım türüdür.⁴²

“Yusuf Sarı’yı bağlıyorum fem...” karşındaydı. S.17

6.3.3.2.6. Kahraman Anlatıcının Bakış Açısı

Anlatma esasına bağlı itibari metinlerde vaka, şahıs kadrosu ve mekana ait hususiyetler kahramanlardan biri tarafından nakledilir. Bu durumda anlatıcı, söz konusu kahramanın müşahade kabiliyeti, tecrübesi ve bilgi seviyesi ile sınırlıdır. Kısacası anlatıcı kahramanlardan birisiyle aynileşir.⁴³

Kişisel anlatım konumu (personal), anlatıcının roman figürleri arkasına gizlenerek dünyayı ve hayatı onların gözleriyle görmesi, onların bakışıyla algılamasıdır. Yani okuyucuya, roman figürünün iç dünyasıyla kaynaşma imkânı verilir.⁴⁴

Girdiğimde, ilk kantine göre burayı biraz daha “ liberal” havalı buldum. Kızlar daha özgür kılıklı, oğlanlar daha umursamazdı. Beni inceleyip kim olduğuma karar vermeye çalışan kimse olmadı. S.31

⁴² http://www.techsam.de/deutsch/glossar_dev_i.htm#ironie,16/09/2006

⁴³ AKTAŞ, Şerif: Roman Sanatı ve Roman İncelemesine Giriş, Ankara 1998, s.100

⁴⁴ AYTAÇ, Gürsel: Çağdaş Türk Romanları Üzerine İncelemeler, Gündoğan Yayınları, Ankara 1999.s.14

6.3.3.2.7. Tasvir

Okuyucunun hayal gücünde kesin resimler oluşturan kişi ya da nesnelerin tasvir edilmesidir.⁴⁵

Pencerenin yanında, duvara yaslanmış yatağa oturarak odaya baktım. Duvardaki fotoğrafların dışında beş para etmezdi. Duvarda daha stiline karar verememiş bir fotoğrafçının çerçevelenmiş siyah beyaz fotoğrafları asılıydı. Yirmiden fazlaydı belki de. Manzaraları, güneşin doğuşunu vapurları, hamalları geçtim. Akın plan bir genç kadının göğsünü, bacaklarını, sırtını ve kalçalarını konu alan, yandan ışıklandırılmış sekiz fotoğrafa ise belki de gereğinden çok baktım. S.46

⁴⁵ BEST, Otto.F: Handbuch literarischer fachbegriffe, Definitionen und Beispiele, Fischer Taschenbuch Verlag, 8. Aufl, Frankfurt 1987.s.61

7. PETRA HAMMESFAHR ve ESERİ DER PUPPENGRÄBER ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMA

7.1. Petra Hammesfahr'ın Hayatı

Petra Hammesfahr 10 Mayıs 1951'de doğmuştur. Hep yazar olmayı isteyen Hammesfahr daha 17'sinde yazmaya başlamıştır. Bir alışveriş merkezinde çalışırken bir taraftan da hobi olarak yazma çalışmalarını sürdürmüştür. İlk polisiye romanı 1991 yılında yayınlanmıştır. İlk romanında sonra yazdığı polisiyeleri seri halinde birbirini takip etmiştir. 9'uncu yılında artık Almanya'da eserlerine televizyonda yer verilen bir yazardır. Der Fahnder, Der stille Herr Genardy ve Heiss und Kalt adlı eserleri ile birlikte incelediğimiz Der Puppengräber isimli romanı da televizyona aktarılmıştır. Der gläserne Himmel romanı ile Rheinischen Literaturpreis ödülünü kazanmıştır. Die Sünderin ve Der Puppengräber isimli romanları bestseller olmuş yani en fazla okunan romanlar sırasında üst sıralara yükselmiştir. Erken yaşta evlenen Petra Hammesfahr ilk eşiyle problemler yaşamış ve ayrılmak zorunda kalmıştır. İlk eşi onun yazmasına destek olmayan biridir. Şu an evli olduğu ikinci eşinden üç çocuğu vardır.⁴⁶

7.2. Petra Hammesfahr'ın Eserleri

(1991) Die Frau, die Männer mochte

(1991) Wer zweimal lebt, ist nicht unsterblich

(1991) Mit den Augen eines Kindes (Neufassung von "Marens Lover")

(1991) Das Geheimnis der Puppe

(1992) Ein süßer Sommer (Neufassung von „Am Ende eines Sommers“)

(1992) Roberts Schwester (Neufassung von „Geschwisterbande“)

⁴⁶ <http://www.krimi-couch.de/petra-hammesfahr.html>.28/092006

(1992) Der Engel mit den schwarzen Flügeln

(1993) Merkels Tochter

(1993) Brunos große Liebe

(1993) Der stille Herr Genardy

(1993) Die Augen Rasputins

(1994) Verbrannte Träume

(1995) Die Chefin (Neufassung von „Betty“)

(1995) Der gläserne Himmel

(1997) Heiß und kalt

(1999) Die Sünderin

(1999) Der Puppengräber

(2000) Die Mutter

(2000) Der Ausbruch

(2000) Lukkas Erbe

(2001) Meineid

(2002) Das letzte Opfer

(2003) Die Lüge

(2003) Belas Sünden

(2004) Die Freundin (Erzählungen)

(2005) Der Schatten

7.3. PETRA HAMMESFAHR’ın DER PUPPENGRÄBER İSİMLİ ROMANININ EDEBİ AÇIDAN İNCELENMESİ

Petra Hammesfahr tarafından kaleme alınmış olan “Der Puppengräber” isimli roman 1999 yılında Rowohlt Taschenbuch Verlag Cmbt, Hamburg tarafından yayınlanmıştır. Kapak resminde karanlıkta gecelikli bir kız çocuğu, yanında çamaşır ipinde üzerindikilerin benzeri üç başka gecelik daha olduğu halde resmedilmiştir. Kanaatimizce buradaki beyaz elbise saflığı, temizliği, kız çocuğu ise masumlugu ve günahsızlığı sembolize etmektedir. Yine kapakta görülen koyu renkli, sisli fon gizemi ve korkuyu ifade etmektedir. Roman 12,5x19 cm ebatlarında ve 399 sayfadan oluşmaktadır. Romanın başında yazarın biyografisi ve tanınmış eserleri sıralanmıştır. Yine 5. sayfada roman kahramanları okuyucuya kısaca tanıtılmıştır. Kahramanların tanıtımından sonra hikayenin geçtiği bölge kroki olarak verilmiştir. Roman 36 bölümden oluşmaktadır. Yazarın Der Puppengräber adlı eseri Almanya’da 2002 yılında filmi çekilmiştir.⁴⁷ Bu film ise 2004 yılı Alman Televizyon Ödülleri Yarışmasında (Deutscher Fernsehpreis) kurgu/senaryo dalında seçilen diğer iki eser ile birlikte ödüle aday gösterilmiştir.⁴⁸

7.3.1. Romanın Özeti

Olay sıradan bir yaşamın tarzı olan insanların yaşadığı bir kasabada geçmektedir. Dışarıdan bakıldığında bu büyüklükte benzer diğer yerlerle karşılaştırıldığında olağan dışı hiçbir şeyin söz konusu olamayacağı sıradan bir kasabadır. II. Dünya savaşını diğer tüm Alman yerleşim yerleri gibi yaşamış hatta savaşın son günlerinde bile bir bomba kasabanın üzerine düşmüştür.

Kasabada alışlagelmiş insan tiplerinin yanı sıra, maddi durumu kötü olmayan bir ailenin zihinsel özürlü bir çocuğu vardır. İki kız çocuktan sonra ailenin

⁴⁷ http://www.prisma-online.de/express/film.html?mid=2002=der_puppengräber,16/10/2006

⁴⁸ http://www.deutscherfernsehpreis.de/pages/archiv/archiv_2004_preistrager.htm,16/10/2006

soyadını yaşatabilecek ve ihtiyaçları olduğunda bu ailenin yükünü çekecek bir erkek ocuk. Ama ne yazık ki beklenenin tam aksine o bakıma muhtaç bir engellidir. Bu ocuğun adı “Benjamin Schlösser” dir.

Ailesi tarafından bir hayli ilgi görmesine rağmen, içine kapanık, davranış bozukluğu olan bu ocuk zamanla büyümüştür. Artık bir yetişkindir. Yakın evresinin kısaca “Ben” diye çağırdığı Benjamin ailesi tarafından ihtiyaçları karşılanmış ancak gösterdikleri ilginin doğru olup olmadığı konusunda kaygıları vardır. İki yaşında bir çocuğun zeksına sahiptir ancak tam bir yetişkin gücündedir.

Jakop Schlösser “Lohberg” olarak adlandırılan bir kasabada yaşamaktadır. Bruno Kleu ile birlikte hırdavat dükkanında çalışmasına rağmen aslında bir ifti olduğunu vurgulamaktadır. Oysaki uzun sreden beri geçimini çiftçilikten kazanamamaktadır.

Jakop ve karısı Trude Schlösser’in dört çocuğu vardır. Bunlardan birisi büyük kızları Anita, Brbel, Tanja ve Tanja’nın ağabeyi Ben’dir. Ben tam 18 yaşında olmasına rağmen halen rahatsızlığı nedeniyle bir ocuk gibi davranmaktadır. Ara sıra ağzında gevelediği ve de ne demek istediği tam olarak anlaşılamayan birkaç sözcük dışında konuşamamakta ve davranış bozuklukları sergilemektedir. Genellikle geceleri bile evde kalmak yerine dışarılar da dolaşan ve en okta elinde bir bel ve yanında sürekli taşıdığı bir akı bıçağı ile mısır tarlalarında gözden kaybolmaktadır. Boynunda her zaman dürbünü asılıdır.

Ben evlerinin bahçesine etraftan topladığı l hayvanları için bir mezarlık yapmıştır. Ben annesi ile birlikte bu hayvanlar için cenaze töreni düzenlemektedir. Bazen trene konu olan bir tarla faresidir, büyük bir marul yaprağına sarıp, kefenleyip gömerken annesi ile birlikte dua etmektedir.

Son zamanlarda Ben’de başka bir duygu gelişmiştir. Hoşuna giden kızları herkesin içinde elle taciz etmektedir. Annesi de bu durumdan hayli rahatsızdır. Bu yüzden onu biran olsun yalnız bırakmamaya çalışmaktadır. Artık Ben’in garip davranışlarına bir de güzel kızlara duyduğu ilgi eklenmiştir. Hatta günün birinde

sürekli parçaladığı oyuncak bebeklerden birinin üzerini soyması ailesini hayli şaşırtmıştır.

Bir gün kasabada bir şenlik düzenlenir. Bu şenliğe bir sirk de gelmiştir. Ben annesi Trude'yle birlikte Sirk'e gider. Orada ip üstünde gösteri yapan adeta ip üzerinde kuğu gibi süzülen sarışın ve çok güzel bir kız Ben'in yanına gelir. Ben onu izlerken adeta kendinden geçer. Hele bir de kız Ben'in yanına gelip onu yanağından öpünce Ben deyim yerindeyse havalara uçar.

Ertesi gün Ben evlerine elinde bir kırmızı külotla gelir. Ben tam külotu bahçedeki hayvanlarının gömülü olduğu yere gömmeye çalışırken gören annesi Trude, Ben'e bu tarz hiçbir şeyin defnedilmediği, ancak canlıların ölümünden sonra cenaze töreninden sonra gömüldüğünü anlatır. Bir yandan da insanların ne kadar sorumsuz olduklarını bir iç çamaşırın nasıl böyle ortalıkta bırakılabildiği düşünür ve hayıflanır.

Kasabada ise dün şenlikteki Sirk'te gösteri yapan kızın kaybolduğu söylentisi dolaşmaktadır. Ben'in annesi Trude'nin aklına birden oğlu Ben'in bahçeye gömmeye çalıştığı kırmızı külot gelir. Biran gözünün önünde Sirk'i canlandırır. Dün o kızcağızın giymiş olduğu beyaz taytın üzerindeki kırmızı külotu hatırlar. O anda kızcağızın başına kötü bir şey gelmiş olabileceğini düşünür. Ancak oğlu Ben asla böyle kötü bir şey yapmış olamazdır. Yine de eğer ortada bir suç varsa bile bu kanıt zavallı oğlunun suçlanması için yeterlidir. Hemen eve döner. Oğlu için delil olarak kullanılabilecek o kırmızı külotu bir kovanın içerisine atar ve yakarak ortadan kaybeder.

Başka bir gün Ben yine annesi ile birlikte. Alışverişe giderler. O sırada dükkanın önünde bekleyen ve elindeki sarışın oyuncak bebeğiyle oynayan küçük Katrin'in oyuncağını çeker elinden alır. İlk önce bebeği öper, koklar daha sonra da bebeği parçalar ve onu gömmeye çalışır.

Ben'in babasına bir zamanlar üyesi olduğu Avcılar Kulübü yakın zamanda kasabada Avcılar Şenliği düzenleyecektir. Düzenlenecek olan bu şenliğin bir de

geçit töreni vardır. Bu törende çocuklar bayrak taşımaktadırlar. Ben' in annesi Avcı kulübünün başkanıyla görüşür oda da Ben'in törende bayrak taşımasını kabul eder. Artık engel kalmamıştır. Trude oğlunu bayrak taşıma konusunda eğitir.

Beklenen gün sonunda gelmiştir. Trude, Ben'in ailesi ve de Ben çok heyecanlıdır. Ben konvoyun önünde bayrak taşıırken annesi de oğlu Ben saçma sapan bir şey yapar diye onu yakından takip etmektedir. Ancak korktuğu olmaz. He şey yolunda gider. Ailesi Ben'le gurur duymaktadır.

Bu geçit töreninin ardından yine avcılar tarafından bir eğlence düzenlenir. Burada betondan yapılmış çiçek saksının üzerinde Marlene Jensen kendi kendince cambazlık yapmaktadır. Ben kızı görür. Hemen yanına koşar. Belki de onu geçenlerde kasabada düzenlenen şenlikteki Sirkte cambazlık yapan sarışın kızla karıştırmış ya da ona benzetmiştir.

Marlene Jensen babasının yasaklamasına rağmen gizlice kasabanın 4 km kadar kenarındaki diskoya gider. Eve dönüş için onu seven onun için adeta yanıp tutuşan mobiletli çocuğun eve bırakma teklifini reddeder. Diskoda yeni tanıştığı iki yabancı gencin arabasına binmeyi tercih eder. “Dönüş yolunda Marlene Jensen'in hiç beklemediği bir şey olur. Arabayı durduran gençler Marlene Jensen'e sarkıntılık ederler. Gençlerle mücadele eden Marlene Jensen onların ellerinden kurtulur. Karanlıkta koşarak kaçır.”

Ergenlik çağında olan bu sarışın kız Erich ve Maria Jensen'in çocuğudur. Ancak Erich bu kızın gerçek babası değildir. Marlene Jensen'in annesinin babasını Bruno Klev ile aldatması sonucu dünyaya gelen yasak bir aşkın sonucudur.

Trude oğlu Ben ile birlikte kasabaya iner. Küçük bir dükkanın camlarını içerisinde avcılarının geçit töreninde çekilen resimler asılıdır. Annesi Ben'in bayrak taşıırken çekirtmiş olan fotoğraflarını ona göstermeye çalışırken Ben birdenbire camekanın camını kırar ve Marlene Jensen'in bir fotoğrafını çeker alır. Bu esnada kasabaya bir söylenti daha yayılır. Avcıların düzenlediği şenlikten sonra Marlene Jensen ortadan kaybolmuştur.

Eve döndüklerinde Ben yine bahçeye çıkar. Bu sefer gömmeye çalıştığı ise kopartılmış bir parmaktır. Tırnağının mavi ojeli olması ve hala üzerinde bulunan yüzük sayesinde Trude bu parmağın Marlene Jensen'e ait olduğunu hemen anlar. Annesi kararını vermiştir. Önce sirkteki cambaz kızı sonra da Marlene. Bu durum dehşet vericidir. Ancak yine Trude oğlunun böylesine dehşet verici bir şey yapmayacağından emindir. Fakat yine de böyle bir delilin Ben'i suçlamak için yeterli olabileceği endişesiyle Ben'i bu durumdan korumak için bu parmağı da yakarak yok eder.

Bu arada Heinz Lukka adındaki bir adam mısır tarlasında bulduğu Ben'in belini geri verir. Heinz Lukka zamanında Hitler gençlik biriminin başkanlığını yapmış olması nedeniyle etrafa hala bu durumu unutturabilmiş değildir.

Marlene Jensen'i bulmak için arama çalışmaları yapan polisler o mısır tarlasına da bakarlar ancak bir şey bulamazlar. Ancak garip olan kasabada insanların bilerek veya bilmeyerek polisin araştırmasına yardımcı olmaktan kaçınmaktadır.

Trude endişe içerisinde. Hemen Ben'i yanına çağırır. Oğlunun elinden sırtı kanlar içerisinde kalmış bir gömlekle çıkagelir. Tam bu sırada kasabanın rahibi arabasıyla oradan geçmektedir. Muhtemelen de Ben'i elindeki o kanlı gömlekle görmüş olmalıydı.

Trude hemen oğlunu karnının üzerine yatırır ve bir eline geçirdiği bir bıçakla Ben'in sırtını birkaç yerinden keser. Amacı birileri şüphelenip sormaya kalktığında bahçe kenarında bulunan dikenli telden geçmeye çalışırken sırtını parçaladığı ve bu yüzden de elinde kanlı bir gömlek olduğu hissini uyandırmaktadır.

Birkaç gün sonra Ben'in kız kardeşi Tonja ve en iyi arkadaşı Britta Lössler bisikletleriyle yolda giderken birden bire Ben ortaya çıkar ve Tanja'yı durdurur. Britta görmez ve yoluna tek başına devam eder. Ancak Ben Brittan'ın peşinden koşar ve ona bir tarla yolunda yetişir. Ertesi sabah Britta'da da hiçbir iz yoktur.

Ben'in babası bu durumdan rahatsızdır. Her zaman olduğu gibi Ben'i döverek cezalandırır. Her defasında da bunun şiddetini arttırmaktadır. Polisler yine bir gün kasabalıların yardımlarıyla mısır tarlasını araştırırken Trude baygınlık geçirir. Artık oğlu Ben için iyiden iyiye kaygılanmaktadır.

Aynı anlarda Ben ve babası Jakob evlerinde karşılaşırlar. Jakob bu arada tesadüfen bir kovanın içerisinde bir yüzük bulur. Aklına hemen Marlene Jensen gelir. Bu yüzük ona aittir. Büyük bir hışımla Ben'in üzerine yürür. Ben hemen cebindeki bıçağı çıkartır. Adeta babasını tehdit eder. Ancak babası onun üstesinden gelmeyi başarır ve Ben'i bir odaya kapatır.

Oğlunun suçsuzluğuna inanan annesi Trude kızı Tanja'nın tüm uyarılarına rağmen oğlunu kapattığı yerden kurtarır. Ben serbest kalır kalmaz çıkar gider. Annesi Ben'i nelerin olup bittiği konusunda onun anlayabileceği şekilde konuşur. Ondak sakladığı ve bulduğu bir şey varsa onu kendisine getirmesini ister.

Ben eve elinde siyah bir çöp poşeti ile döner. Annesi Trude hemen poşeti elinden alır. Yanında kızı Tanja'da vardır. Hemen poşeti açarlar. Görüntü dehşet vericidir. Gördükleri şey ise Britta'nın yani Tanja'nın en yakın arkadaşının vücudundan ayrılmış olan başıdır. Tanja korku içerisinde koşmaya başlar. Ben ise onun peşinden koşmaktadır.

Tanja bu esnada Lukka ile karşılaşır. Lukka'ya Britta'nın kesik kafasından söz eder. Lukka ilginç bir şekilde onunla ilgilenir ve barakasına götürür.

Çaresiz bir şekilde camın kenarında durur ve kardeşi Tanja'nın Erich tarafından nasıl bağlandığını ve ağzının bantlandığını seyreder. Bir süre sonra Lukka eline bir bıçak alır. Bunun üzerine Ben camı kırar ve Lukka'nın üzerine çullanır. Aradan fazla geçmeden Ben'in babası Jakob'da oraya yetişir. Ben'in peşinde gelen babası Jakob Heinz Lukka'nın yerde yatan cansız bedeni ile karşılaşır. Ben'in ayaklarının dibindedir. Yanında ise küçük kızı yaralı vaziyette elleri ve ağzı bağlı şekilde yatmaktadır. Jakob oğlu Ben'in küçük kardeşinin hayatını kurtarmış olduğunu anlar. Bu durumun ardından incelemesini sürdüren

polis Ben'in herkese anlamsız gelen hareketlerini yorumlamak suretiyle, bir anlamda Ben'in yardımıyla nihayet kaybolan kızların cesetleri sarmaşıkların örttüğü barakada bulunur.

7.3.2. Eserdeki Figürler

7.3.2.1. Benjamin Schlösser, Ben

Romanın başkahramanı şüphesiz Ben'dir. 1973 doğumlu yani hikâyenin geçtiği yıllarda yirmi iki yaşlarındadır. Ancak zihinsel engelli bir genç olması sebebiyle halen iki yaşında bir çocuk zekâsındadır. Eline geçirdiği oyuncak bebekleri parçalayan, boynunda sürekli bir dürbünle ve cebinde her zaman bir bıçakla gezen bu figür aslında bu tür bir polisiyede suçun üstüne kolayca atılabileceği bir tiptir.

Benjamin Schlösser,geb,1973genannt Ben s.5

(Benjamin Schlösser1973 doğumlu, Ben olarak tanınır.)

Zweiundzwanzig war er in den Sommer. Ein riesiger Kerl, massig und schwer, mit einem sanften Blick und IQ eines zweijaerigen Kindes. Er trug immer ein Fernglas voe der Brust, einen Klappspaten am Taillenriemen, mest ein Messer, in der Hosentasche. s.12

(O yaz yirmiki yaşındaydı. Yumuşak bakışlı ve iki yaşındaki bir çocuğun zeka seviyesine denk cüsseli ve ağır bir adam. Boynunda sürekli bir dürbün, belinde açılıp kapanan bir bel(bahçe aracı, kürek benzeri) ve çoğunlukla cebinde bir bıçak ile dolaşır.)

Kimse tarafında tam anlaşılamayan ağzında gevelediği birkaç sözcükle konuşmaya çalışan bir genç resmedilmiştir. Ben figürü ile yazar eğitim ve aile

eleştirilerini ortaya koymuştur. Özellikle şiddet eğilimi gösteren engelli bir insana yer vermesi toplumda bu tür rahatsızlığı olan insanlara özel eğitim verilmesi ya da rehabilite edilmesi gerektiğini anlatmıştır. Aksinin korkunç sonuçlara yol açabileceğine dikkat çekmiştir. Yine ailesi burada diğer bir eleştiri konusudur. Ben'e diğer çocuklarına davrandıkları gibi davranmışlardır. Onun diğer çocuklardan farklı olduğu gerçeğini göz ardı etmişlerdir. Bunların yanı sıra babası Ben'i sürekli dövmekte bir anlamda onu bu şekilde cezalandırıp eğitmeye çalışmaktadır.

Er hat ihn immer so furchtbar geschlagen. s.347

(Onu her zaman korkunç döverdi)

Figürle verilen zıtlıklarda dikkat çekmektedir. Örneğin ailesi onun kötü bir şey yapmasında çekinmekte iken bir yanda da Ben' in sürekli bıçak taşıması, gece geç saatlerde dışarıda dolaşması, gibi.

7.3.2.2. Trude Schlösser

Eserde engelli oğluyla ilgili bir anne figürüdür.

Geb.1936,Bens Mutter, s.5

(1936 doğumlu, Ben'in annesi)

Elbette o da hiçbir annenin istemeyeceği gibi bu durumdan o da hoşnut değildir. Oğlunun bu durumuna çok üzülmemektedir. Diğer çocuklarının normal olması nedeniyle tüm ilgisini Ben'e yoğunlaştırmıştır. Ancak bu ilgiye rağmen özel bir eğitim alması gereken oğlu için psikolojik anlamda faydalı olup olmadığı eleştiri konusudur.

“Mein armer Bär, was haben sie mit dir gemacht?” S.347

(Benim zavallı ayıcığım, sana ne yaptılar?)

Jakob ile evliliğinde olan iki kızıdan sonra çok arzu ettiği erkek çocuk maalesef bir engelli olarak dünyaya gelmiştir. Oğluna çok ilgi göstermektedir. Ancak bu ilginin doğru olup olmadığı metin içerisinde sorgulanmaktadır. Özellikle oğluna her hangi bir suçlama gelir diye polis için önemli bulguları yok etmekte ve herkesten gizlemektedir. Belki de bu yüzden birkaç hayata mâl olması ona yöneltilen eleştirel bir bakıştır. Bir anlamda yazar anne Trude figürü ile annelik duygusu ile insanlık duygusunu ince bir noktada karşı karşıya getirmiştir. Yine annenin davranışları ve eğitim hataları incelenmiştir. Özellikle de oğlunun genç kızlara düşkün hareketlerine rağmen onu uslu durması halinde sirkteki kızı görmeye götürme vaadi bu çelişkiyi göstermektedir.

7.3.2.3. Jakob Schlösser

Ben'in babası Jakob çiftçidir ve çiftçi olmasıyla övünmektedir. Aynı zamanda da geçim sıkıntısı nedeniyle bir hırdavatçıda depo görevlisi olarak çalışmaktadır.

Geb, 1932, Landwirt, im März 91 Lagerarbeiter im Baumarkt Wilmrod. S.5

(1932 doğumlu, 91 Mart'ından itibaren depo görevlisi olarak Wilmrod'da Hırdavatçıda çalışıyor)

32 yaşındayken Trude ile evlenmiş bu evliliklerinden dört çocukları olmuştur. Özellikle büyük kızı onun övünç kaynağıdır. Çünkü Anita okumuş ve başarılı olmuş bir çocuktur. Jakob oğlu Ben'in engelli bir çocuk olmasına yıllar geçmesine hiç alışamamıştır.

Jakob war Jahrgang 32, Trude vier Jahre jünger. Gheiratet hatten sie 1957 und fest damit gerechnet, bald Eltern zu wert. S.22

(Jakob 1932'liydi, Trude de ondan dört yaş gençti. 1957'de evlendiler ve yakın zamanda çocuklarının olmasını hesap etmişlerdi)

Ben'i her yanlış hareketinden sonra şiddetle dövmetedir. Bu şiddetin günü gün geçtikçe artmaktadır. Kasabada gerçekleşen olaylardan oğlunu sorumlu tutmakta ona hiç güvenmemektedir. Hatta metinde geçtiği gibi onu bir şeytana benzetmektedir.

“Hör auf! Hör auf, du schlägst ihn ja tot” “Das wäre das beste!” sagte Jakob. S.345

(Dur,Dur döve döve öldüreceksin misin?, Bu en iyisi olurdu dedi.Jakob)

Ancak onunda tıpkı karısı Trude gibi polise gitmekten çekinmesi hem aileye sürülecek bir kara leke olması hem de bir taraftan öz oğlunun suçlanması ikilemde kalması olarak değerlendirilebilir. Jakob figürü ile güven, önyargı ve eğitim eleştirileri işlenmiştir. Bir uzman yardımı almak yerine oğlunu dayakla eğitmeye çalışması aslında benzer polisiyelerde işlenen bir konudur. Özellikle Amerikan polisiyelerinde ve filmlerinde genelde oluşturulan sapık katil türlerinin ardında az ilgi görmüş ve şiddete maruz kalmış insan tipleri yatmaktadır.

1973 war Jakob noch Mitglied im Schützenverein, spielte manchmal am Sonntag nachmittag in der alte Herren-Manschaft Fussball. S.25

(1973'te Jakob henüz avcılar kulübünün üyesiydi ve bazen Pazar öğleden sonraları “Allte- Herrenmanschaft” (Yaşlı Adamlar Takımı) 'nda futbol oynarı.)

7.3.2.4. Heinz Lukka

1928 doğumlu Heinz Lukka Baro'ya kayıtlı bir avukattır.CDU (Hristiyan Sosyal Demokrat Parti) üyesidir. Belediye encümen üyesidir. Maria Laessler Heinz Lukka' nın büyük aşkıdır. Ben'in arkadaşıdır. Gençliğinde Hitler gençliğinin başkanlığını yapması hala civarda unutulmuş değildir. Bu özelliği ile hem şahıs hem de toplum eleştirisi verilmiştir. Kasabanın dışında bir barakası vardır. Metnin başında masum bir karakter olarak görünmesine rağmen genç kızlara ilgisi ve sapık davranışları sonradan işlenmiştir. Buradaki figür ile verilmiş olan avukat, parti üyesi, encümen kimliği ve hanımlara karşı nezaketi ile yaşı şüpheleri ondan uzak tutacak şekilde işlenmiştir. Yazarın romandaki gizeminin merkezinde Heinz Lukka figürüdür. Aslında hiçbir şey görüldüğü gibi değildir fikrini işlemiştir.

“geb.1928.Rechtsanwalt mit Kanzlei in Lohnberg”s.5

(1928 doğumlu. Lohnberg'te boraya Kayılı bir avutattır.)

“ - Der Vater war ein alter Nazi gewesen- und wie der Vater, so der Sohn”s.55

(Babası eski Nazi 'ydi. Babasına bak oğlunu al)

“ Der Jungzugführer der Hitlerjugend verzieh man Heinz Luka nicht.)s.55

(Heinz LukkaHitler'in gençlik kolu başkanlığını yapması hiç affedilmedi)

“ Er war ein herzeguter Mensch, der eine junge Frau auf Haenden tragen würde, Thea war als Kind in Lukkas Elterhaus ein und ausgegangen- wegen der Freunschaft der Vaeter.”s.56

(Genç bir kadını elinin üstünde taşıyacak kadar iyi kalpli bir adamdı. Babalarının arkadaşlığından dolayı Thea. Lukkasların baba evine çocukken girip çıkmaktaydı.)

7.3.3. ESERDEKİ DİL ve ANLATIM TEKNİKLERİ

7.3.3.1. Dil

Petra Hammesfahr tarafından kaleme alınan Der Puppengräber isimli romanın dilsel özelliklerini incelediğimizde sade bir anlatım dikkati çekmektedir. Ancak bu sadeliğin yanı sıra düzgün bir anlatım ve başarılı bir gramer kullanıldığı görülmektedir. Hatta yazarın kullandığı dilsel anlatım çoğu zaman kurgunun önüne geçmiştir. Yazarda bunu görmüş ve ayrıntıları satır aralarına gizleyerek kurgunun kopmasına izin vermemiştir. Okurun kurgudan bu anlatım şekli nedeniyle kopmaması için 5ve 7 sayfalar arasında tüm figürler kısaca tanıtılmıştır. Hatta olayı geçtiği bölge ile ilgili bir kroki de verilmiştir. Özellikle yazarın figürleri kısa ancak başarılı biçimde tanıtması bir başarı olarak değerlendirilebilir. Dilsel özelliği kitabın kalitesini arttırmıştır.

7.3.3.2. Anlatım Teknikleri

7.3.3.2.1. Üçüncü Tekil Şahıs Anlatımı

Petra Hammesfahr Der Puppengräber adlı romanında üçüncü tekil şahıs anlatımı karşımıza çıkmaktadır.

Bu anlatım tarzında yazar kendi yaşamını değil başkalarının hayatını anlatmaktadır. Bu esnada seçici, değerlendirici ve genellikle eleştirici olarak şekillenmektedir. Bizzat okuyucuya hitap edilmektedir.⁴⁹

Jakob war Jahrgang 32, Trude vier Jahre jünger. Gheiratet hatten sie 1957 und fest damit gerechnet, bald Eltern zu wert. S.22

⁴⁹ BREAK,Ivo:Poetik in Stichworten, Ferdinand Hirtverlag,Kiel,1980:s.220-221

(Jakob 1932'liydi, Trude de ondan dört yaş gençti. 1957'de evlendiler ve yakın zamanda çocuklarının olmasını hesap etmişlerdi)

7.3.3.2.2. Müşahit Anlatıcıya Ait Bakış Açısı

Anlatma esasına bağlı bazı metinlerde anlatıcının kahramanlardan daha az malumatı olduğu görülür. Bu gruba giren eserlerde ve yazı parçalarında anlatıcı vaka içinde yer alan eserlerde ve yazı parçalarında anlatıcı vaka içinde yer alan şahıs kadrosu teşkil eden fertleri bir kamera tarafsızlığıyla izler. Onların geçmişi, ruh halleri hakkında bilgi vermeden yaptıklarını gözler önüne serer.⁵⁰

Jakob war Jahrgang 32, Trude vier Jahre jünger. Gheiratet hatten sie 1957 und fest damit gerechnet, bald Eltern zu wert. S.22

(Jakob 1932'liydi, Trude de ondan dört yaş gençti. 1957'de evlendiler ve yakın zamanda çocuklarının olmasını hesap etmişlerdi)

7.3.3.2.3. İç Monolog

Bu sunum tarzını “Diye düşünüyordu” şeklinde başlayan ya da biten pasajlardan anlarız. Doğrudan 1.tekil şahıs anlatımı şeklinde meydana gelir.⁵¹

“ Heinz Lukka war um Laengen die beserse Partie als Erich Jensen, fand Thea.s.56

(Heinz Lukka genel olarak Erich Jensen ile daha işi olan taraftı.diye düşünüyor Thea.)

“Das muss er draussen gefunden haben”s.62

(Bunu dışarıda bulmuş olmalı)

⁵⁰ AKTAŞ, Şerif:Roman Sanatı ve Roman İncelemesine Giriş, Ankara, 1998, s.113

⁵¹ BREAK,Ivo:Poetik in Stichworten, Ferdinand Hirtverlag,Kiel,1980:s.245

7.3.3.2.4. Dış Monolog

Metinde yer alan ve figürler arasında geçen monologlara yani karşılıklı konuşmalara yer verilmesidir.

“-Willst du nicht die Polizei rufen”

“-Nein, sagte Jakob” s.346

(Polise haber vermeyecek misin)

(Hayır dedi.Jakob)

7.3.3.2.5. Alay, İroni

Söylenen şeyden başka bir anlamın kastedildiği bir anlatım türüdür.⁵²

“ - Der Vater war ein alter Nazi gewesen- und wie der Vater, so der Sohn”s.55

(Babası eski Nazi 'ydi. Babasına bak oğlunu al)

7.3.3.2.6. Tasvir

Okuyucunun hayal gücünde kesin resimler oluşturan kişi ya da nesnelerin tasvir edilmesidir.⁵³

Zweiundzwanzig war er in den Sommer. Ein riesiger Kerl, massig und schwer, mit einem sanften Blick und IQ eines zweijaerigen Kindes. Er trug immer ein Fernglas voe der Brust, einen Klappspaten am Taillenriemen, mest ein Messer, in der Hosentasche. s.12

⁵² http://www.techsam.de/deutsch/glossar_dev_i.htm#ironie,11/09/2006

⁵³ BEST,Otto.F:Handbuch literatischer fachbegriffe, Definitionen und Beispiele, ischer Taschenbuch Verlag, 8.Aufl,1987,,s.61

(O yaz yirmiki yaşıındaydı. Yumuşak bakışlı ve iki yaşıındaki bir çocuğun zeka seviyesine denk cüsseli ve ağır bir adam. Boynunda sürekli bir dürbün, belinde açılıp kapanan bir bel(bahçe aracı, kürek benzeri) ve çoğunlukla cebinde bir bıçak ile dolaşır.)

7.3.3.2.7. Geriye Dönüş Tekniğı

Öznel ve nesnel zaman ilişkisi, eş zamanlılık (Gleichzeitigkeit) dikkati çeken önemli özelliklerdendir. Şimdiki zaman geçmişle iç içe organik bir doku gibi örölür. Geçmiş zaman geriye dönüş tekniğı ile şimdiki zamanın içinde yer alır. Genel olarak romanda anlatılan (erzählte Zeit) zaman ile anlatım (erzählzeit) zamanı arasındaki ilişki E. Lammert'in kuramsal olarak belirttiğı gibi üç ayrı ilişki içinde bulunur. Bazan anlatma ve anlatım zamanı aynı zaman süreci içinde bulunur, bazan ise anlatım zamanı anlatılan zamana göre daha uzun olabilir. Bunun aksi olduğı zaman anlatım zamana göre kısaltılmıştır. Bütün bu özellikleri, zamana öznel ve nesnel açıdan baktığımız zaman daha belirgin olarak görebiliriz.⁵⁴

“Eine blutuerschmierte Handtasche! Zwei abgeschlagene Finger! Und Heinz Lukka sagte” Du hast du fein gemacht Ben jetzt musst du es schön Vergraben. S.219

(Kana bulanmış bir el çantası! İki tane kopartılmış parmak! Ve Heinz Lukka dedi ki: “Bunu harika yaptın Ben. Bunu şimdi güzelce gömmelisin”)

⁵⁴ <http://www.amatorceedebiyat.com/eser.asp?id=815,22/09/2006>

7.3.3.2.8. Kahraman Anlatıcının Bakış Açısı

Anlatma esasına bağlı itibari metinlerde vaka, şahıs kadrosu ve mekana ait hususiyetler kahramanlardan biri tarafından nakledilir. Bu durumda anlatıcı, söz konusu kahramanın müşahade kabiliyeti, tecrübesi ve bilgi seviyesi ile sınırlıdır. Kısacası anlatıcı kahramanlardan birisiyle aynileşir.⁵⁵

Kişisel anlatım konumu (personal), anlatıcının roman figürleri arkasına gizlenerek dünyayı ve hayatı onların gözleriyle görmesi, onların bakışıyla algılamasıdır. Yani okuyucuya, roman figürünün iç dünyasıyla kaynaşma imkânı verilir.⁵⁶

“ - *Der Vater war ein alter Nazi gewesen- und wie der Vater, so der Sohn*”s.55

(*Babası eski Nazi 'ydi. Babasına bak oğlunu al*)

⁵⁵ AKTAŞ, Şerif: Roman Sanatı ve Roman İncelemesine Giriş, Ankara, 1998, s.100

⁵⁶ AYTAÇ, Gürsel: Çağdaş Türk Romanları Üzerine İncelemeler.s.14

8. İKİ ESERİN EDEBİ OLARAK KARŞILAŞTIRILMASI ve DEĞERLENDİRİLMESİ

Eserlerin dil ve üslup olarak karşılaştırılmasında Celil Oker'in Çıplak Ceset adlı romanında kullanılan dilin oldukça sade olduğu görülmektedir. Romanda figürlerin günlük ağızda iletişim kurdukları izlenmiştir. Günlük konuşmalar şeklinde verilen anlatım içerisinde argo kelimelere ve küfürlü konuşmalara yer verilmiştir. Gramer yapısı açısından incelendiğinde devrik cümle yapısı dikkat çekmektedir. Diğer bir dilsel özellik ise eserde yabancı kelime ve yabancı deyimlere yer verildiğidir. Romanda karşılaşılan bir diğer özellik ise televizyon dizisi ya da filmi gibi bir dilsel örgü karşımıza çıkmaktadır. Bir anlamda yazar okurun zihninde o anı tasvir ederken görüntü oluşturmaya çalışmıştır. Anlatımın sade olması her düzeyden okur tarafından takip edilebilir olarak değerlendirilebilir.

Petra Hammesfahr'ın Der Puppengräber adlı romanında ise kullanılan dilin de sade olduğu görülmektedir. Yazarın sade anlatım tarzına iyi gramer kullanması ya da iyi bir dil kullanması esere edebi bir hava katmıştır. Eserdeki anlatım tarzı yer yer kurgunun önüne geçmiştir. Ancak dilsel örgünün iyi kullanılması ve satır aralarına sığdırdığı ayrıntılar sayesinde okuyucu eserden kopmamaktadır. Sürükleyici bir anlatım tarzı ve figür tanıtımlarının kısa cümlelerle ama anlaşılır olması yazarın dilsel başarısı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çıplak Ceset'in geçtiği mekanın incelenmesinde bir Anadolu şehri olan Tarsus şehrinden metropol şehir İstanbul'a uzanan bir öyküleme görülmektedir. İstanbul'da konunun geçtiği mekânlar ise daha üst gelir grubunun yaşadığı mekânlardır. Büyük alışveriş merkezleri, lüks semtler gibi. Zaman olarak ele alındığında ise yazarın gece ya da gündüz ayrımı yapmadan öyküsünü kaleme aldığı görülmektedir.

Der Puppengräber isimli eserde olayın geçtiği mekan insanları kendi halinde yaşadığı değişime pek açık olmayan statükosunu koruyan küçük bir

kasabadır. Çiftçi kasabası mekânları olaylarda konu edilmiştir. Mısır tarlaları, bahçelikler, küçük barakalar gibi. İncelenen diğer eserin aksine yaşamları konu edilen alt gelir grubu insanların yaşadıkları mekânlardır. Zaman kullanımında da tıpkı diğer eserdeki gibi yazarın özellikle gece ya da gündüz olarak bir ayrıma gitmediği görülmektedir.

Çıplak Ceset' i kurgu yapısı olarak ele alındığında bir detektif hikâyesinin anlatıldığı karşımıza çıkmaktadır. Polisiye kültüründe en eski tarz olan dedektif hikâyelerinin ülkeye ve zamana uyarlandığı görülmektedir. Kurguda seks, uyuşturucu, mafya üçlemesi dikkat çekmektedir. Mafya uyuşturucu vasıtasıyla genç ve güzel kızları, özellikle de mankenleri ağına düşürmektedir. Daha sonra onları seks ve porno tuzağıyla kendi amaçları için kullanmaktadır. Yani gençler bir batağın içine sürüklenmektedirler. Burada devreye giren kahraman detektif aile içindeki enstest ilişkiden başlamak üzere üniversitede yaşanan ve ucu mafyaya, pornoya kadar uzanan olaylar zincirini içerisinde işlenen cinayeti çözer. Ancak olayları sadece ortaya koyar. Cezalandırma polis ve adli durumuyla ilgilenmez.

Ancak burada kurgunun yapısı incelenirken kültürel etkenlerin etkisi göz önünde bulundurulması gerekir. Avrupa ve Amerikan polisiyelerinin kurgularında yer alan konuların ülke kültürüne yabancı olması nedeniyle Türk polisiyesi bunun handikabıyla karşı karşıyadır. Örneğin ele diğer romanda küçük bir kasabada bir genç kız eğlenmek için tek başına bir gece kulübüne gitmiş ve ardından olay gelişmiştir. Oysaki ülkemiz kasaba yapısında böyle bir olayın yaşanma ihtimali düşüktür. Bu Türk polisiye yazarlarının hayal dünyasını Avrupalı ve Amerikan meslektaşlarından daha fazla zorlamaları anlamına gelmektedir. Bunun için genelde hikâye edilen konular İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük şehirlerin eğlence dünyası şaşalı yaşamlar, mafya, seks, uyuşturucu ve üst düzey gelir düzeyinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel konular ve hayatlardır.

Konuların özelliği Amerikan polisiye ve sinemasının da konu edindiği temalar olarak karşımıza çıkmaktadır. Son yıllarda sinema ve televizyon filmlerine yansıyan birçok konu genelde bu çerçevededir. Burada göz önüne alınması gereken

nokta popüler kültür oluşumunda bu tarz hayatların tüketici toplumlara sunulan bir tema olmasıdır. Ana temaları sinema yıldızları, mankenler, dünya güzelleri, sosyete, eğlence dünyası vb...birçok kavram bir meta olarak kültürler arasında ortak bir değer olmuştur.

Der Puppengräber’de incelenen kurgu yapısında gözlerden uzak bir kasaba yaşanan okuyucu için ürperti verici olaylar örgüsü karşımıza çıkmaktadır. Yazar eserinde fazlaca figüre yer vermiş olmasına rağmen olay zihinsel engelli kahramanın ve onun etrafındaki birkaç kişi arasında geçmektedir. Yazar kurgusunu hedefteki zihinsel kahramanından başlatmış ardından şüphe çemberi genişlemiş, düğüm noktasında tekrar kahramana yönelmiş ve ardından sonuca gitmiştir. Elbette figürlerin fazla olması bu çemberi genişletmek için kullanılmıştır. Romanın baş kısmında sonucun anlaşılamaması için örgü derinleştirilmiştir. Petra Hammesfahr’ın da yine Anglo-Amerikan sapık katil serilerinden etkilendiği görülmektedir. Özellikle Amerikan polisiye ve sinemasında sık konu edilen ürpertici cinayetler işleyen ve halkta büyük korku ve paniğe sebep olan sapık seri katil tarzı hikayeler işlenmektedir. Ancak Petra Hammesfahr kahramanını zihinsel engelli bir çocuktan seçerek bir yineleme içerisine düşmemiş, yeni ve ilginç bir konu da eserini oluşturulmuştur.

Çıplak Ceset isimli romanda yazar eğitimden başlamak üzere birçok kuruma eleştirilerini yöneltmiştir. Tezatlklarla bunu süslemiştir. Örneğin üniversitede dekan olan bir kişiyi uyuşturucu şebekesine sokmuştur. Çocuklarımızın eğitiminden sorumlu olan kişilerinde suça bulaşabilecekleri ifade edilmiştir. Yine uyuşturucu şebekelerinin bir anlamda yöntemlerini deşifre ederek geçlerin bu tuzaklara dikkat çekmiştir. Parıltılı hayatların peşinden koşan insan portrelerini eleştirel bir bakış il işlemiştir. Devlet eleştirisi de yine YÖK, üniversite ve polis kavramı ile birlikte verilmiştir. Dikkat çeken bir eleştiri polis ile ilgidir. Üniversitedeki öğrenciler içeri her giren orta yaşlı insanı polis sanmaktadır ve bir çekinme vardır. Ancak dikkat çeken bir nokta ise yazarın liberal kantin olarak tanımladığı ve daha çok zengin öğrencilerin bulunduğu kantinde ise her hangi bir çekinceyle karşılaşmadığını metinde işlemiştir.

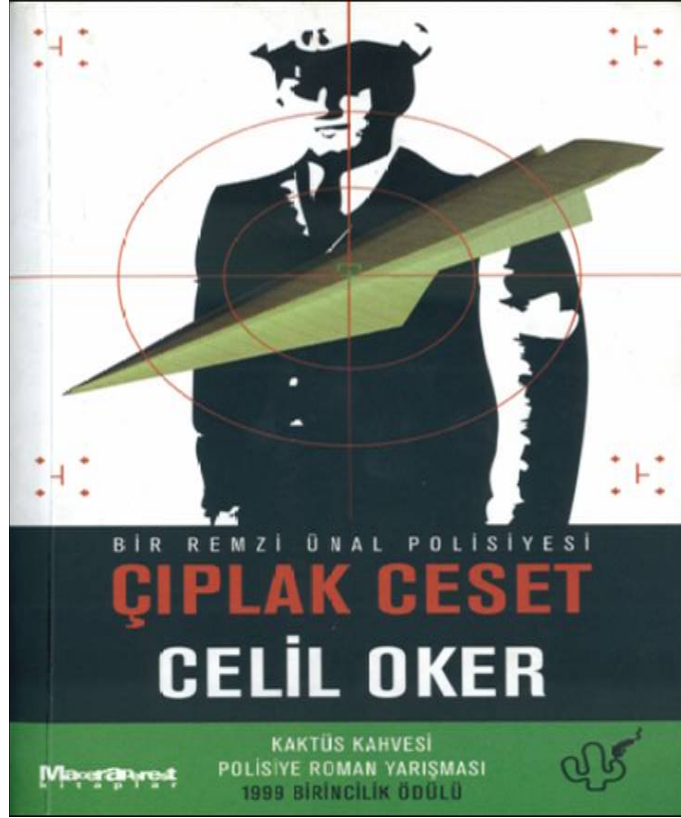
Der Puppengräber’de yazarın eleştirileri başta aile içi eğitimidir. Özellikle ilgiye muhtaç bir çocuğa verilmesi gereken eğitim sorgulanmıştır. Ve aşırı ilginin doğru ilgi olup olmadığı okurlara nakledilmiştir. Uzman yardımı almadan zihinsel engelli bir kişinin nasıl yanlışlara sürüklenebileceği eleştiri konusu edilmiştir. Yine ailenin özellikle de babanın şiddet ile sorunu çözmeye çalışması ele alınmıştır. Kasaba kavramı içe kapanık ve değişime karşı bir mekân olarak işlenmiş ve değişim eleştirisi onunla verilmiştir. Sosyal statü zıtlıklarıyla işlenerek yaşlı ve kariyer sahibi bir kişi suçlu konumunda sunulmuştur. Bir başka ve önemli eleştiri ise özellikle annenin oğlunu korumak için suç delillerini yok etmesi işlenmiştir. Bir yanda annelik güdüsü bir yanda insanlık duygusu verilmiştir. Yazar metinde okuyucuyu “siz bu durumda olsanız ne yapardınız ?” sorusuyla bu konu üzerinde düşünmeye sevk etmiştir.

Her iki romanın isimlerinin kendi dillerinde okur üzerinde yaptığı etki de dikkat çekicidir. Bu konuya Fatih Tepebaşı’lı Roman ve Edebiyat adlı çalışmasında; “ Roman adlarının hem eser okunmadan, hem de okuma okunduktan sonra ayrı ayrı işlevleri vardır. Okunmadan önce eser hakkında ilk bilgiler adlardan sağlanır. Okura karar vermesinde yardımcı olur, onu etkiler. Okuma anında, okur romanın adını hep kafasında taşıyarak gerektiğinde bununla karşılaştırmalar yapar. Metni doğru anlamada katkı sağlar. Roman adlarının, eser okunmasından sonraki işlevi: Okurlar söz konusu romanları bu ad ile kodlayıp belleklerinde saklarlar. Eserin dünyası, bu roman adının geçmesiyle okurun gözünde canlanır.⁵⁷ şeklinde yer vermiştir.

Bu açıdan değerlendirildiğinde Celil Oker’in eseri Çıplak Ceset okuyucu zihninde hemen bir cinayet ve esrar perdesi canlandırmaktadır. Yine Petra Hammesfahr’ın Der Puppengräber Türkçeye çevrildiğinde Bebek Gömücü anlamı çıkacaktır ki o da okuyucu için şüphesiz büyük bir merak uyandırmaktadır.

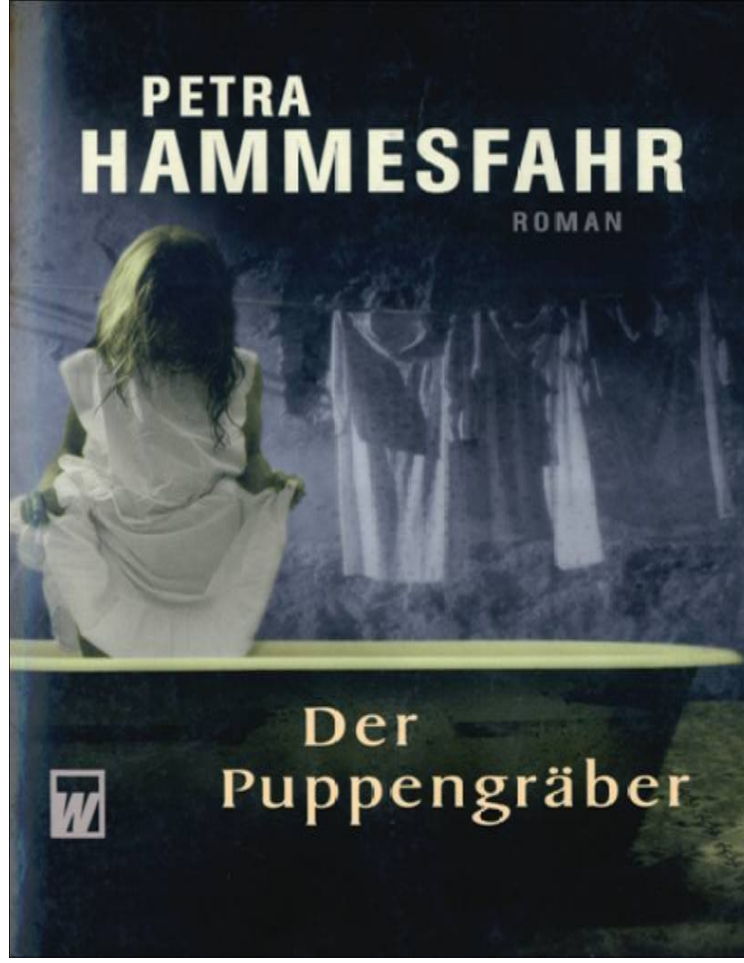
Roman adlarından gibi elbette romanın kapağında verilen resimlerin ya da kapak tasarımlarının da okuyucuyu etkilediği bir gerçektir. Her iki roman kapak sayfalarının karşılaştırmaları ise Resim.1 ve Resim.2 ile verilmiştir.

⁵⁷ a.g.e,s.48

Resim.1

Kapak'ta karşımıza çıkan bir pilot silueti onun üzerinde bir hedef dairesi ve onun üzerinde kâğıt sayfalarından yapılan bir uçak resmedilmiştir.

Resim.2

Der Puppengräber isimli romanın kapak resmi incelendiğinde koyu renkli sisli bir fon dikkatimizi çekiyor. Bununla okura kapağa baktığı zaman bir ürperti hissi verilmektedir. Hemen ön tarafta çamaşır ipinde asılı gecelikler onun önünde yine gecelik giymiş bir kız çocuğu resmedilmiştir. Çocuğun yüzünün görünmemesi yine bir gizem unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır. Beyaz renkle temizlik, saflık, küçük kız ile masumiyetin sembolize edilmiştir.

9. SONUÇ

Bu çalışmanın evrensel bir konuyu incelediğini giriş bölümünde belirtmiştik. Çalışmamıza Türk ve Alman Edebiyatı'nda roman kavramının tarihsel gelişimini inceleyerek başladık. Ardından polisiye roman kavramının kaynaklarda ifade ettiği anlamı araştırdık. Polisiye kavramı, onu doğuran ve besleyen etkenleri, çıkış noktasını ortaya koyduk. Araştırmamızda gerek Türk gerekse Alman kaynaklarında konunun çok dar olarak ele alındığını gördük. Buna rağmen çalışmamızı internet, gazete, dergi, televizyon gibi kaynaklarla besleyerek zengin tutmaya gayret ettik.

Suç ve suç kavramının insanlık tarihiyle yaşıt bir olgu olması nedeniyle edebiyat dünyası da bu konuya uzak kalmamıştır. Suç ve suçla ilgili temaların işlendiği roman türü olan polisiyenin hala edebiyatta hak ettiği yeri aldığını ne yazık ki söylenememektedir. Sinema ve televizyon dünyasının yoğun ilgisine rağmen edebiyat dünyası bu gerçeğe kayıtsız kalmış, adeta üvey evlat muamelesi yapmıştır.

Seçtiğimiz her iki yazarında kendi ülkesinde polisiye dalında ödül almış olmaları, karşılıklı olarak bazı eserlerinin Türkçeye ve Almancaya çevrilmiş olması diğer yazarlar arasından araştırmamız için tercih sebebimiz olmuştur. Her iki yazarında Amerikan polisiye tarzından etkilendiğini gördük.

Polisiyenin başlangıç noktası İngiltere olmasına rağmen bu alanda ekol olan metinler Amerikan edebiyatından çıktığı görülmektedir. Ancak bu olgunun altında yatan ya da bu gelişimin süreçlerini de incelemek gerekmektedir. Avrupa edebiyatının genelde sanatsal değerlere eğilmesi ve bu tarzın ötelenmesi bunlardan sadece biridir. Bugün Amerikanın magazin dünyasının cazibe merkezi olmasının burada katkısı kaçınılmazdır. Bu cazibe merkezi kurgularda çok önemli yer tutmakta ve tüm dünyada benzer eserlerin oluşmasına etki etmektedir. Yine film sektörünün etkisiyle Amerika'da yaygın olan korku, dehşet, sapık, psikopat, sadist, cinsel tercih farklılıkları gibi konu edinen polisiye roman ve filmler diğer ülkelerde de ilgi uyandırmaktadır.

Celil Oker Türkiye’de polisiye dalında yeni yeni tanınmaya başlayan başarılı bir polisiye yazarı olarak karşımıza çıkmaktadır. Dedektif Remzi Ünal karakteri ile sürükleyici bir polisiye serüveni ortaya koymuştur. Ancak dikkatimizi çeken ünlü dedektif Sherlock Holmes ile başlayan dedektif-polisiye tarzının eserinde etkisi olduğunu görülmektedir. Genel özellikleri itibariyle klasik polisiye tarzında yazılan kurgu eserde mafya, seks ve uyuşturucu üçgeninden oluşurken mekân olarak da İstanbul yani Büyükşehir unsuru seçilmiştir. Eserde dedektif polisiye tarzının ana özelliklerinden biri olan kahramanın serseri bir hayat sürmesi, kendine bakmaması, insani fazla bir ilişkisinin görülmemesi (evlilik, arkadaşlık gibi.), yalnız çalışması yani başına buyruk olması, konuşmasının sokak tarzında oluşu gibi pek unsur kendini göstermektedir.

Petra Hammesfahr’ın Almanya’da çok okunan polisiye yazarları arasında olduğunu araştırmamız neticesinde gördük. Petra Hammesfahr’ında eserinde de yine Anglo-Amerikan sapık-seri katil tarzının etkisi gözlerden kaçmamaktadır. Özellikle ekonomik olarak refah içerisinde bulunan toplumlarda işlenen bir kurgu tarzıdır. Her şey yolunda giderken bir insanın başına gelen korkunç bir olayın tüm toplumu ilgilendirecek ya da tehdit edebilecek hale gelme ihtimali işlenmektedir. Bir anlamda birbirinden uzaklaşan insan yığınları bir felaketle de olsa bir araya getirilmekte ortak değerleri sahiplenmeye çalışmaktadır. Genelde bu türde görülen tema failin başına önceden gelen bir olay ve bu duruma kayıtsız kalan toplum resmi görülmekte daha sonra ise bu kişi kendine sahip çıkmayan toplumu şiddet ve nefret ile cezalandırmaktadır. Örneğin bir eşcinselin yıllar önce kendine tecavüz eden bir çiftçiye yıllar sonra öldürmesi hatta bununla yetinmeyip bir çok çiftçiye aynı şekilde öldürerek cezalandırması gibi. Petra Hammesfahr’da eserinde bir engelli çocuktan başlamak üzere aile ve toplum eleştirilerini ele almıştır. Kasaba yaşanan dehşeti Amerikan tarzında şekillendirmiştir. Ancak burada tekrara düşmemiş kurgusuna engelli bir çocuk yerleştirerek eğitim, aile, toplum, duyarlılık, sorumluluk gibi unsurlar ile birlikte hikâyesini desteklemiştir.

Celil Oker'in eserlerinin sadece ÷lkemizde değil Almanya'da da ilgi g÷ren bir yazar olması ortaya koyduğu eserin başarısını desteklemektir. Aynı başarı Petra Hammefahr için de söz konusudur. Petra Hammesfahr'ın eserlerinin de beyaz perdeye aktarılması, eserlerinin başka dillere çevrilip diğer ÷lkeler de ilgi görmesi bu alanda başarılı olduğunu oraya koymaktadır.

KAYNAKÇA

AKTAŞ, Şerif: Roman Sanatı ve Roman İncelemesine Giriş, Akçağ Yayınları, Ankara 1995

AKYÜZ, Kenan: Modern Türk Edebiyatının Ana Çizgileri, İnkılâp Kitapevi, İstanbul 1982

AYTAÇ, Gürsel: Türk Romanları Üzerine İncelemeler, Gündoğan Yayınları, Ankara 1990

AYTAÇ, Gürsel: Karşılaştırmalı Edebiyat Bilimi, Gündoğan Yayınları, Ankara 1997

AYTAÇ, Gürsel: Yeni Alman Edebiyatı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1983

BAHAR, Halil İbrahim : Sosyoloji, Siyasal Yayınevi, Ankara 2005

BRAAK, Ivo : Poetik in Stichworten, Ferdinand Hirt Verlag, 6. Auflage, Kiel 1980

BEST, Otto.F. : Handbuch literatischer fachbegriffe, Definitionen und Beispiele, Fischer Verlag, 8. Aufl Frankfurt 1987

DÖNMEZER, Sulhi :Kriminoloji, Betaß Basım Yayın Dağıtım, İstanbul 1994

ECEVİT, Yıldız : İsviçre-Alman Edebiyatı, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2000

HAMMESFAHR, Petra : Der Puppengräber, Rowohlt Taschenbuch Verlag, Hamburg 1999

İÇLİ, Tülin: Kriminoloji, Martı Kitap ve Yayınevi, Ankara 2004

KAPLAN, Mehmet: Hikâye Tahlilleri, Dergah Yayınları, İstanbul 2000

KOÇ, Yılmaz: Der historische Roman in der modernen Literatur. Eine Vergleichende Untersuchung über die Romane “Kohlhaas” von Elisabeth Plessen und “ Hilal Görününce” von Sevinç Çokum. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 1987

KÖPRÜLÜ, Fuad : Türk Edebiyat Tarihi, Akçağ Yayınları, Ankara 2003

KUDRET, Cevdet : Örnekli Türk Edebiyatı Tarihi, Kültür Bakanlığı Başvuru Kitapları, Ümit Yayıncılık, Ankara 1995

MORAN, Berna : Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış1 Ahmet Mithat’tan A.H.Tanpınar’a, İletişim Yayınları, İstanbul 1998

OKER, Celil. Çıplak Ceset, Maceraperest Kitaplar, İstanbul1999

POLAT,Oğuz: Kriminoloji ve Kriminalistik Üzerine Notlar, Ankara 2004

POLAT,Oğuz: Adli Tıp, Der Yayınları, İstanbul 2001

PÜSKÜLLÜOĞLU;Ali: Arkadaş Türkçe Sözlük,Arkadaş Yayınevi,Ankara 2005

SALİHOĞLU, Hüseyin: Alman Kültür Tarihi, İmge Kitapevi, Ankara 1993

STEUERWALD, Karl : Almanca Türkçe Sözlük, ABC Kitapevi, İstanbul 1993

TEPEBAŞILI,Fatih: Edebiyat ve Roman, Çizgi Kitapevi,Konya 2001

<http://de.wikipedia.org/wiki/Kriminalroman>,19/09/2006

<http://de.wikipedia.org/wiki/Kriminalfilm>,19/09/2006

<http://www.amatörceedebiyat>,22/09/2006

http://www.belgenet.com/2000/mit2811_01.html Hürriyet Gazetesi - 28 Kasım 2000, 11/08/2006

<http://www.bilgi-eğitim.net/cv.asp?79>, 22/10/2006

<http://www.deutsche-krimi-autoren.de/>, 14/10/2006

http://www.deutscherfernsehpreis.de/pages/archiv/archiv_2004preistraegar.htm, 16/10/2006

<http://www.glatteis-krimi.de/> 14/10/2006

<http://www.habervitrini.com/haber.asp?id=126060>, 12/05/2006

<http://www.istegenc.com.tr/content/kitap/article.asp?lngarticleid=2012>, 15/09/2006

<http://www.istanbul.edu.tr/iletim/index.php?tm=9&sayhpa=habaroha&haberno=640&tarih=17/09/2006>

<http://www.krimi-couch.de/krimis/krimi-autoren-a-z.html>, 28/09/2006

<http://www.krimi-couch.de/krimis/celil-okur.html>, 28/09/2006

<http://www.krimi-couch.de/krimis/petra-hammesfahr.html>, 28/09/2006

<http://www.krimi-forum.de/> 14/10/2006

<http://www.krimilexikon.de/> 14/10/2006

<http://www.matbuat.com/ana/htm>, 17/10/2006

<http://www.matbuat.com/konular/edebiyat/edebiyatpolisiye.htm>, 17/09/2006

http://www.polisiye.com/default.asp?bolum=polisiye_edebiyat, 12/09/2006

[http://www.prismaonline/expresss/film.html?mid=2002_der_pupengraeber,](http://www.prismaonline/expresss/film.html?mid=2002_der_pupengraeber)
16/10/2006

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Roman>,22/09/2006

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Polisiye>, 22/09/2006

http://tr.wikipedia.org/wiki/Alman_edebiyat%C4%B1,22/09/2006

http://www.techsam.de/deutsch/glossar_dev_i,11/09/2006